

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izven tedne in praznikov.
 Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p., večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in nadostojne frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vsa dni po Din 1—
 v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:			
	V Ljubljani	na pošti	V inozemstvu
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno **100%** po nakazilu.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo opirati.

Letni obračun.

Vsako podjetje zaključuje ob sklepu leta svoje račune in pregleduje svoje poslovanje. Skrbno išče pozitivnih in negativnih strani svojega delovanja, da na ta način določi smerne novotnega delovanja in popravi pogoje prejšnjega. Tudi v politiki je treba takih obračunov, zlasti pa v zunanji, od katere zavisi usoda in eksistenca celokupne državne tvorbe. — V tem oziru smo Jugoslovenci navezani na Italijo, ki je naš glavni zunanje-politični nasprotnik. Z njo moramo tedaj po vseh pravilih političnega knjigovodstva zaključevati svoje vsakoletne obračune in pogledati, ali so se razvijali dogodki v naš prid in ali smo pri tem storili vse, kar velevali naši interesi in naše dolžnosti. Pri točnejšem pregledu bomo našli to zanimivo bilanco, da smo po uspehih in napredkih politični, po dolžnostih in izvršenem delu pa še vedno mnogo, mnogo pasivni. Oglejmo si svetle in temne strani naše zunanje-politične situacije napram Italiji!

Z Italijo imamo dve področji, na katerih se križajo naši in italijanski interesi. Na eni strani je sistem zunanje-politične obkoljevalne akcije rimske vlade, ki bi nam rada napravila ostre nasprotnike na severni, vzhodni in južni granici. Naši javnosti je dovolj znano rovanje italijanske vlade v Budimpešti, v Sofiji in v Tirani. Intrigirala je ob vsaki priliki in morali smo biti budni. Doživeli smo marsikatero madžarsko in bolgarsko demonstracijo, videli, kako vznikajo nevarne iredentistične in zavojnevalne organizacije. Toda naša spretna ali pa tudi samo uspešna zunanja politika je znala te nakane pravočasno odbijati in omejevati. — Obrambna zveza Male antante je dala tista sredstva in tiste zunanje-politične metode, ki so z lahkoto udušili nameravani ofenzivni obroč proti Jugoslaviji in dovedli na tej točki Italijo do popolnega neuspeha. Madžarsko krije naša zanesljiva severna zavezniška Češkoslovaška, Bolgarsko drže Rumunija, Jugoslavija in Grčija. Z Albanijo Italija ne bo imela polne sreče, ker je ta narod po svoji narodni čudi vse prej, kakor stalen, dosleden in prepričan zaveznik. Popolnoma in zanesljivo slab zaveznik je Albanija za tuje interese, za imperijalistične cilje italijanske vlade.

Bilanca na tem področju je torej za nas ugodna, dasi glede dolžnosti, glede sistematičnega dela še daleč nismo storili vsega, kar bi lahko na temelju svojega razvoja, moči, sposobnosti, pravičnosti in velikega zavezništva mogli in morali storiti. Opetovano smo na tem mestu naglašali izredno potrebo mednarodne zunanje-politične propagande. Ostro smo igrali brezbrzičnost našega zunanjega ministra, ki zane-marja danes konjunktorno sredstvo tiskovne propagande ter pravilno obveščanje zapadnih diplomatskih vele mest o naših težnjah in potrebah. Na vseh zunanje-političnih poljih smo miroljubni narod, pravičen, nikomur ne odjedamo ničesar, samo se branimo in hočemo živeti svobodno, enotno življenje. Druga slaba stran naše zunanje politike je pomanjkanje globokejšega zunanje-političnega iniciativa, kakršno očituje n. pr. dr. Beneš za Češkoslovaško. Praška diplomacija bi nam morala biti vzgled. Naš zunanji minister bi moral stopiti v boljše, osebne stike z vsemi daljnimi, predvsem pa bližnjimi zunanji ministri, z ministri sosednjih držav. Seveda za tako iniciativo je treba izredne bistroumnosti, spretnosti ter splošnega zgodovinskega in diplomatičnega znanja, da se intelektualno obvlada nasprotniki in jih pripravljajo za nam ugodne razgovore, dogovore in zveze. Tretja pogoška naša zunanje politike je notranja značaja. Naše časopisje ne zasleduje zunanjih dogodkov ter zunanje usode naše države s tisto enodušnostjo, preglednostjo in odločnostjo, kakor zahtevajo enotni obrambni in eksistenčni pogoji naše države. To manjša avtoriteto našega zunanjega ministra in mu jemlje tisto moralno ozadje, ki je za vsak ostrejši zunanji nastop nujno potrebno.

Drugo sporno področje z Italijo imamo na Jadransko, na Reki. V tem vprašanju nismo letos prišli niti za ped zemlje naprej. Italija je sicer izpraznila nekaj teritorija, ki nam pritiče po Rapalski pogodbi. Toda z nerazumljivo trmoglavostjo se brani likvidirati reško vprašanje po doslovnem zmislu od nje same sklenjenih pogodb. Ali nas misli Italija z odlaganjem reškega vprašanja ubiti in gospodarsko omejevati, ali pa računata na ugodno priliko in na možnost popolne aneksije reškega pri-

stanišča in torej na zaključeno posest gornjega Jadrana. Italija hoče eno in drugo! Toda tudi tukaj lahko rečemo, da nismo bili glavni oškodovanci, marveč da je morala nositi Reka sama, sedaj še italijansko mesto, glavno pezo italijansko-jugoslovenskega nesporazuma. Naše gospodarstvo se zaenkrat konsolidira kontinentalno. Danes se ni zrela za širokopotezno primorsko politiko. Pač pa vidimo, da v Beogradu predvidevajo jadransko orijentacijo našega gospodarstva in temu primerno urejajo naše železniške zveze z morjem. Tudi na tem področju slabost Italije in ugodna pozicija Jugoslavije. Toda obdolžiti se moramo, da nismo

storili polne svoje dolžnosti. Niti v propagandnem, gospodarskem, niti v prometnem in obalnem. Z jadranskim problemom kot zaokroženim vprašanjem izgradnje samostojnih zvez našega zaledja z dalmatinskimi pristanišči, z izgradnjo pomorske orijentacije bomo v notranjosti skovali najsišnejše odporne orožje proti nagajivi in sovražni Italiji.

Na nas je, da spoznamo vse svoje vrline in napake, zlasti pa zamujeno in nakazano delo na področju zunanje-politične zaščite! Letni obračuni so najboljšje vzgojno sredstvo za spoznanje pravih ciljev in pravih metod naše Jugoslavije!

O rešitvi balkanskega problema in o nalogah Slovanstva.

Bratislavski dnevnik »B. Z.« priobčuje zanimiv razgovor z beogradskim vseučiliškim profesorjem Ljubom Stojanovićem o rešitvi balkanskega problema in o bodočih nalogah Slovanstva.

Srbsko-bolgarski spor igra, tako povdarja Stojanović, veliko vlogo pri rešitvi košljivega balkanskega problema. Politične težnje Bolgarije so usmerjene proti dolini Morave in Vardaria. Srbi pa stremijo v smeri proti Solunu. Ko je bila v Bolgarski na krmilu vlada Aleksandra Stamboliškega in je predstavljala službeno Bolgarsko zemljedelska stranka, se je bolgarska vlada odločala svojim aspiracijam na Južno Srbijo ter posvetila vso pozornost vzhodu in pravcu proti Trakiji in pristanišču Dedeağacı. To smer je prekinila protirevolucija, ki je letos izbruhnila v Bolgariji. Prišli so na krmilo zopet tisti ljudje, ki so skušali s pomočjo Nemčije uveljaviti bolgarsko hegemonijo na Balkanu.

Med Srbi, Hrvati in Slovenci dejanski obstojajo velike duševne razlike, zlasti ako primerjamo njih nazore o državi, o ustavi in sploh o vseh političnih vprašanjih. Vsi balkanski Slovani so si priborili svojo narodno samozavest pod najrazličnejšimi vplivi, duševno nas lahko ujedinja samo dolgo sožitje in življenje vobče. Z rešitvijo bolgarsko-srbskega spora bi bil rešen ne samo ves balkanski problem, marveč tudi ves problem, ki se nanaša na bližnji Orient. To vprašanje se da likvidirati takoj, čim se Bolgari zadovolje za ekspanzijo preko svojih vzhodnih in jugovzhodnih mej.

Veliki del Slovanstva je danes izločen iz svetovne politike in ne more aktivno sodelovati pri krojenju bodoče usode Evrope in slovenskih narodov vobče.

Dokler Rusija ne bo zavzemala v evropskem koncertu nje pripadajočega mesta, bo slovenska stvar v Evropi zelo slabo zastopana. Za nesrečo vsega Slovanstva moramo smatrati dejstvo, da se Bolgari sedaj vračajo k svoji predvojni politiki in da so Poljaki na pretiran način izkoristili sedanjo slabost Rusije. Rusko-poljsko vprašanje je splošno slovanstvo vprašanje, kakor je srbsko-bolgarsko razmerje vprašanje celokupnega južnega Slovanstva. Šele, kadar bosta rešeni in likvidirani ti dve vprašanji, bomo lahko govorili o Slovanstvu kot celoti.

Slovanstvo daje Evropi mlade narode, ki se še ne nahajajo v štadiju dekadence. Na višinah civilizacije se navadno pojavljajo surov egoizem in čim narodi pozabijo, da ni mogoče živeti samo ob kruhu, pomena to konca pravičnosti in istine. Slovanstvo je etično sveže, slovenski človek ni mehanizem, ki skuša samo udobno in prijetno živeti, zato je v rokah Slovanov ne samo bodoča lastna usoda, marveč usoda človeške družbe in vsega človeštva sploh.

Vsi narodi, da, vsa plemena in tudi posamezni pokrajini imajo svoje specifične težnje. Najmočnejša težnja v srbskem narodnem življenju je nenavadno stremenje po svobodi. Že od početka VIII. in IX. stoletja ni bila vsa srbska zgodovina nič drugega kakor neprestana borba za neodvisnost. Tudi

Grki, Bolgari in Hrvati so opetovano poskušali, da si v težki borbi izvojujejo neodvisnost, toda ni poteklo niti eno stoletje, da bi Srbi ne bili stavljeni na kocko vse, da si izvojujejo svobodo. To je pokret, ki je dal prav posebno obliko duševnosti pravoslavni Srbov in samo s tega stališča se da razumeti življenje in stremenje današnjega srbskega ljudstva. S te težnjo po svobodi je v tesni zvezi tudi stremenje po demokraciji in enakosti. In na tem temelju se nadajamo, ujediniti, ako ne ves Balkan, pa vsaj vse slovensko pokrajino na Balkanu. To je najtežja naloga, ki pa je z naporom vseh svojih sil in z vso poštvenostjo tudi izvedemo, v tem smo krepke prepričani.

Igra z uradničtvom.

Tresle so se gore, rodila se je miš. Koliko intervencij, prošelj in obupnih klicov na pomoč je bilo treba, predno je vlada uvidela nujno potrebo, da spravi na dnevni red uradniško vprašanje: koliko obljub, tolažbe in opravičevanja smo slišali dam za dnem iz Beograda in kako željno je pričakovalo državno uradništvo trenutka, ko se te obljube uresniči. Po dolgih mukah in težavah je bil končno sprejet uradniški zakon in vsa javnost je bila prepričana, da je sedaj konec uradniške bede, ki je že dolgo časa predmet splošnega negodovanja in ogorčenja. Toda ta zakon ni prinesel tega, kar so pričakovali obupani uradniki. Njihovo mizerno gnetno stanje se niboljšalo in vse kaže, da kriševa pot še ni končana. Minuli so božični prazniki, na pragu je novo leto, zima trka na duri, uradniške družine pa še vedno zamaženo prikašujejo, kdaj jim bo mogoče preskrbeti si vsaj najpotrebnejše za vsakdanje življenje. Beda in pomanjkanje državnih namensčencev je tako velika, da je vsako nadaljnje odlaganje temeljite remedure tega perečega vprašanja slovin ne samo napram trepetnim rodbinam, nego tudi napram državi, ki je v nevarnosti, da ji odzove najdražejši mehanizem. Ne glede na to nevarnost pa merodajni činitelji slepo nadaljujejo igro z uradničtvom in ne pomislijo, kakne posledice lahko rodi tako nečloveško in nasoočialno postopanje. Človek se mora šuditi, če pomisli, da država, ki ima vse pogoje za uspešni razvoj in blagostanje svojih državljanov, ne more pošteno plačati uslužbencev, ki

M. Z.:

Čudni konec Rudolfa Špacapanana

(Konec.)

So namreč ljudje, in jih je mnogo, ki so take mišle, da sebe samega obdružijo le posredno potom odhoništev in če morejo na sejah prazno slamo mlati. Smatrajo to za važno opravilo in z njim tudi sebe važnim. Imenujejo pa to udeleževati se javnega življenja ali tudi delovati. In gobeždaio, gobeždaio okrog že zdavno pojasnjenih problemov desetih, dvajsetih, brez ozira na one, ki jim je stvar bila že preje jasna in zaključna. Naposled povedo predlog, ki je čisto neumen, ali ga je bil pa že pred kako uro kdo drugi stavil. Če je neumen, se navadno oglasi nov gobeždač ali njih več, ki oporekajo neumnosti z novimi še večjimi. Naposled odlože zaradi splošne utrujenosti »zadevo« na prihodnjč. A so delovali in je to zaslužno za mili naš narod. In bo stalo neumno delovanje s pristavkom neumno poštvenostnosti popisano nekako javno črno na belem, ko bo taka mōra druge ljudi morila bila 25 let. To se imenuje jubilej zaslužnega moža in je zvezano s posebno veliko pijanostjo. Če pa umre preje, dobi delovanje popisano vsaj v javnem nekrologu.

Srečen je narod slovenski. V vsaki vasi ima vsaj po enega velemožda in na-

še novine komaj dohajajo s poročili o njih jubilejih ali smrtih.

Tak praktikant za velemožstvo si je torej izprosil besedo in začel razlagati, da so že naši pradedje mostičarili pred mnogimi tisočletji lovili žabe po Barju. Pogledaval je v neke zapiske in vedel povedati tudi marsikaj o žabah pri Asircih, Egipčanih, Rimljanih, v srednjem veku.

Po nekaterih minutah je Špacapan zarenčal: »Prosim za predlog.«

A govornik je užaljen menil samo, naj se ga ne moti. In je gobeždal naprej. Eden poslušalec je lovil zakeznele muhe po prtu, dva sta šla malo ven, nekateri so se vedno glasneje med seboj pomenovali.

»Predlog!« je zarjul Rudolf.

Nastal je napet premor. V tem sta se pojavili pred Rudolfom naročeni hrenovki.

Toda bili sta komaj mlačni in čisto nagubani. Pravi pamflet na pravilne hrenovke.

»Gospod blrt, glist pa še ne žrem!«

Ker je iz koncepta spravljeni govornik menil, da je tudi glista častivredna božja stvarca, krčmar pa, da je dobro za vsakogar, kar je za vse druge goste, se jima je z bliskovito naglico razčesnila po ena hrenovka sredi lica.

Dva, trije so prijeli Rudolfa in ga skušali baciti napolje. Pa bil je močan in besnost mu je sile podesetorila.

Skorajšnji položaj je bil naslednji. Nekaj žabarjev se je pobiralo prosto po tleh, nekaj jih je valovalo pod miznim prtom na tleh, na prtu so kolebale čaše in poliči kakor brodovi ob viharju.

Sredi sobe je stal Špacapan z eno peto na svojem strtem ščipalniku, z nosa mu je ritmično curkalo temnordeče, en rovak mu je bil izstopil iz koalicije s sukno in obvisel na manjšem gumbu.

Krčmar je lovil po cesti obligatorno nenavzočega redarja.

Krčmarica je ravno prisopihala iz kleti in nič hudega sluteč prišla na oknišču za lonec, ko je zapazila, da so na vratih k ekstrazobi pobite šipe.

Z loncem v roki je prestrašena planila notri.

Ko jo je Rudolf zagledal in v loncu še nekaj parov onih glist, je zagrabil po njih in jih ko bi trenil za basal krčmarici v izrehek bluze prav globoko tja doli, kjer so se bili njeni naravni čari razmahnil v dve meseni nogometni žogi.

Čul je še kakor v sanjah zakrik stida, ki se je izvil pošten, dobrokatoliški ženi iz zaledja nogometnih žog in bežečemu mu je sapa še donesla vinski puh iz rjovečega žrela krčmarjevega ob hišnih vratih. Potem ga je vzela noč, brez rokava, ščipalnika, klobuka, plašča in dežnika.

Videli ga niso nikoli več! Vsaj celotnega ne.

Kaj se je z Rudolfom Špacapanom tisto noč potem zgodilo, moremo sklepati le iz prečudnih vesti, ki so do gosposke prihajale drug dan. Kako da ni prišla do njih tudi naša žurnalistika, je neumevno.

Vojaska patrulja je okrog štirih zjutraj srečala blizu smodnišnice na Ljubljanskem polju pošast. Ni bila večja od človeka. Nekaj je v globoki temi in med otožnim petjem brzojavnih žic nasproti pričepetalo. Misleč, da mora biti pes, je vodja patrulje prižgal žveplenko in je zagledal tik pred seboj pokončno, rdečo, sluzasto bitje brez vsake dlake, s strašnimi, debelo zročimi očmi.

Tudi ostali vojaki so pošast dobro videli. Bilo jih je pa tako groza, da je prikazen mogla izginiti v temo preko njiv proti Savi, predno se je dalo misliti na kak ukrep.

Iz iste noči je poročalo orožništvo, da je našel za Brezovico železniški čuvaj na vrhniški progi proti jutru temen kup, ki se je ob svetilki izkazal za moško obleko. V obleki je nekaj tičalo. In zona je čuvaja oblika, ko je dognal, da je to človeška koža. Bila je počena vrhu glave navzkriž notri v ramena, hrbet in prsa ter še popolnoma sveža.

Zjutraj se je peljala venka s avtom sodna komisija, ki ni vedela, kakšno

vrste zločina naj bi to bil. Naposled se je spomnil zdravnik in začel razpoke v koži razen do male kukulice vrhu temena. Potem so jo s pumpo za avtopnevmatike napihnili. Pa je šlo težko, ker je bilo v koži še več naravnih telesnih odprt in so jih morali stopnjevati tudi našli.

Po vsebini žepov obleke so dognali, da utegne biti to neki Rudolf Špacapan, državni uradnik. Nekde je pripomnil, da so ga nemara reducirali in je, ker pokolnina le ni došla, od lakote prebavil samega sebe, da je ostala gola koža.

Pa kljub dokumentom si o identiteti niso prišli čisto na jasno. Kaiti do so ga le malo napihnili, je bil podoben nekemu brezovškemu občinskemu revežu; če so ga močnejše, je bil Rudolf Špacapan (vsaj znanci so keanje trdili tako po komisijskih fotografijah); če so ga močno, je bil sila podoben nekemu bližnjemu župniku. Četudi je imel brke, v vsaki fazi napihnjenosti je bil drugačen.

Dognali so, da se je pravi Rudolf Špacapan predtavečer še v polni čilosti v neki ljubljanski krčmi pretepal. A dognali so tudi, da je obleka res njegova in da moža že več dni ni ne domov, ne v urad.

Kožo je v hosti zagrebel konjač, ker sami koži župnik ni mogel in hotel dovoliti krščanskega pogreba.

so faktično njena podlaga. In če prav premislimo in pretehtamo vse okoliščine, se nam nehoti vsiljuje misel, da merodajni krogi nalašč zavlačujejo povoljno rešitev uradniškega problema in nočejo ugoditi opravičenim zahtevam državnih namestencev, ker so menda v svoji zaslepljenosti in premalo razvitem zmislu za socialno pravičnost prepričani, da potrpežljivost ne pozna nobene meje.

Ko so neznosne razmere že na vrhuncu in stoji celokupno uradništvo pred težko odločitvijo, da seže v borbi za eksistenco po skrajnih sredstvih, pride iz Beograda vest, da je finančni minister sklenil izplačati tem nesrečnim nekak predjem. Pomoč se obeta v treh obrokih. Maksimalni predjem bi znašal 1500 Din, minimalni pa 300 Din. Nastane vprašanje, kaj naj počne s 500 Din celo oni srečni višji uradnik, ki spada v I. razred? Kako plačati dolge, ki jih ima pretežna večina državnih namestencev, kako nasititi in oblačiti družine, kako preskrbeti vse potrebno za zimo in kaj storiti s tem predjemom, ko pa je treba samo za eno obleko tri take predjume? Da ne govorimo o praktičnih in ostalih uslužbenih, čijih predjem ne zadostuje niti za popravilo čevljev in obleke. Ni treba posebej omenjati, da ta način rešitve uradniškega vprašanja

pomeni kapljo v morje bede, iz katere ni pomagano uradništvu niti za las. Razumljivo je torej ogorčenje, ki se je polastilo celokupnega uradništva, ko je padla v vodo še zadnja nada na zboljšanje gnetnega položaja ob novem letu. Glavni odbor je ponovno posredoval pri vladi in namerava sklicati plenarno sejo, na kateri se bo posvetoval o nadaljnjih ukrepih. Vsa javnost brez izjeme je danes na strani trpečega uradništva. Glasov, ki opozarjajo vlado, naj končno vendar neha s to opasno igro, je vedno več. Časa trpljenja prikipa do vrhunce in država stoji pred resnim mesnim gibanjem svojih namestencev. Ali je res treba tirati te ljudi v obup, ali res ni mogoče preprečiti logičnih posledic tega krivičnega ravnanja, ki bodo najprej prizadele državo samo? Zdi se nam, da se bliža dvanajsta ura in da bi bil skrajni čas za energične korake, ki bi končnoveljavno sanirali gnile razmere. Ako pa ne pomaga noben opomin in nobena resna beseda, bodo odgovarjali za posledice tisti, ki so gluhi za vse pravične zahteve in slepi za vse fakte, o katerih danes nihče več ne dvomi, da govorijo v prid uradništvu. Izdatna pomoč je nujno potrebna takoj in brez obkrovanja in za tako vitalno stvar država mora najti potrebna sredstva.

zaključku konference Male antante, ker bi vlada v krizi ne imela odločilnega vpliva na razvoj razprav zunanjih ministrov Male antante. Značilno pa je dalje tudi, da se vedno bolj ponavljajo vesti o omanjenem stališču zunanjega ministra dr. Ninčiča, ki ima ostati na svojem mestu še nekaj tednov. Zunanji minister dr. Ninčič dokonča razprave na sestanku Male antante, na kar ga ima nadomestiti odločnejši mož.

Zunanji minister dr. Ninčič je ministrskemu svetu tudi poročal o vsebini note, ki se ima izročiti nemški vladi zaradi reparacijskih dobav. Ta nota se danes odpošlje v Berlin. Ministrskemu svetu je prisostvoval tudi pomočnik zunanjega ministra Panta Gavrilović.

Ministrski svet je končno razpravljal o novostvarjeni situaciji na Grškem. Vladi je treba zavzeti definitivno stališče napram novemu grškemu gibanju. Razmerje do nove situacije še ni precizirano. Zanimivo je, da je na seji bil prisoten tudi bivši naš poslanik v Atenah g. Živojin Balugdić.

Seja je bila ob 19. zaključena.

Radićev interview z dunajskim listom.

Radićeva propaganda v Londonu

— Dunaj, 28. dec. (Izv.) »Die Stunde« danes priobčuje daljši intervju z voditeljem hrvatske seljačke stranke Stjepanom Radićem. List med drugim pravi:

Stjepan Radić, predsednik HRSS, je semkaj prispel pred nekaj dnevi iz Londona. Stanuje v nekem hotelu v predmestju. V njegovem spremstvu se nahajata njegova soproga in njegov zet. G. Radić se je sotrudniku našega lista med drugim izjavil, da ne misli na povratek v Hrvatsko in da so ukrepi jugoslovenske vlade za njegovo aretacijo depasirani. Moja defetistična propaganda v Londonu je obstojala iz treh predavanj, prvo predavanje je bilo v Carlton-klubu, drugo v klubu Labour Party in tretje v Društvu za proučevanje problemov bližnjega in daljnjega iztoka. Vselej sem predaval o hrvatskem vprašanju, vedno naglašajoč, da smo Hrvatje za pomirjenje s Srbi, ki morajo priznati našo narodno samostojnost. Mojo pot v London so izzvali dogodki v Macedoniji, ker sem se bal, da bo poslednja revolucija na Bolgarskem povzročila, da se prične revolucija tudi na Hrvatskem in da se tu izzovejo revolucionarni nemiri.

Za kakih 14 dni se nameravam vrniti nazaj v London, kjer ostanem dlje časa. Moja agitacijska pot v Ameriko še ni določena.

Bodoče volitve v Jugoslaviji bodo prinesle nam znatno večino v narodni skupščini. Tedaj se vrnem v domovino. Imam zagotovilo o prijateljski podpori angleške vlade.

Radić je dalje izjavil, da ni potoval z boljševiškiimi dokumenti, temveč da je imel pravnoveljavne dokumente. Njegovo bivanje v inozemstvu je odločen protest proti srbskemu gospodarstvu, ki je od dneva do dneva težavnejše.

VTIS VESTI O RADIĆU V BEOGRADU.

— Beograd, 29. dec. (Izv.) Na večerajšnji seji je ministrski svet ponovno razpravljal o povratku Stjepana Radića v domovino. Ministri so bili glede tega vprašanja napram novinarjem zelo rezervirani, niso hoteli dati nikakvega odgovora. Tudi v vladnih krogih smatrajo vest o povratku Stjepana Radića v domovino za verjetno in so uverjeni, da je Radić že poskušal prestopiti mejo naše domovine. Po informacijah vlade, došlih z Dunaja, biva Stjepan Radić v kršćansko-socialnem hotelu »Zum Auge Gottes« na Währingerstrasse, v bližini mestne železnice (Gürtel). Tam konferrira tudi s hrvatskimi emigranti in tja prihajajo tudi kurirji strankinega vodstva iz Zagreba. Njegovi svetovalci zahtevajo, da se čim prej vrne v Zagreb. Vladi je, po poročilih nekaterih listov, sklenila na vsak način Radića prijeti in ga pozvati pred sodišče. Soditi ga ima beograjsko sodišče.

V političnih krogih je danes razširjen demeti, izvirajoč iz klerikalne namlenjenosti krogov, da dr. Korošec ni nameraval konferrirati z Radićem in se dr. Korošec kot voditelj združništva nahaja sedaj v Celju.

V političnih krogih je danes razširjen demeti, izvirajoč iz klerikalne namlenjenosti krogov, da dr. Korošec ni nameraval konferrirati z Radićem in se dr. Korošec kot voditelj združništva nahaja sedaj v Celju.

V političnih krogih je danes razširjen demeti, izvirajoč iz klerikalne namlenjenosti krogov, da dr. Korošec ni nameraval konferrirati z Radićem in se dr. Korošec kot voditelj združništva nahaja sedaj v Celju.

Zveza med Francijo in češkoslovaško.

— Pariz, 28. dec. (Izv.) Vest o pogodbi med Francijo in Češkoslovaško se oficijelno potrjuje. Ves francoski tisk pozdravlja to pogodbo kot veleplodni uspeh.

— Praga, 28. dec. (Izv.) Pogajanja dr. Beneša s Francijo temelje na načelni izjavi, ki jo je bil dal predsednik češkoslovaške republike Masaryk povodom svojega bivanja v Parizu. Na svečanem banketu je takrat veliki državni izgovoril besede o sodelovanju in o zajednici v dobrih in slabih dneh; Pogajanja dr. Beneša so značilna, pred vsem pa tudi zaradi časa, v katerem so bila zaključena. Neposredno je sestanek mini-

strov Male antante v Beogradu, za tem pa sledi velika konferenca zaveznikov o nemškem reparacijskem vprašanju. Vaš dopisnik je dobil o pariških pogajanjih od informirane strani to pojasnilo: Pariški pregovori se dele v dve skupini: 1.) v pogajanja o odnošajih med Češkoslovaško in Francijo, in 2. o najvažnejših vprašanjih iz splošne evropske politike. Dr. Beneš je bivanje v Parizu tudi izkoristil zato, da so se določila načelna stališča zaveznikov držav napram Madžarski.

Smrt graditelja Eifflovega stolpa.

— Pariz, 28. decembra. (Izv.) Snoch je v starosti 92 let umrl zgraditelj Eifflovega stolpa ing. Alexander Gustav Eiffel.

Pokojnik je bil rojen 15. decembra 1832. v Dijonu, študiral je tri leta v Ecole centrale des arts et manufactures in se posvetil gradbeni stroki. Zgradil je velik most pri Bordeauxu in mnogo modernih železniških viaduktov. L. 1865. je zgradil v Levallois-Perret strojno tovarno, pozneje pa se je pečal z gradbo različnih modernih tehničnih naprav. Tako je bila pod njegovim vodstvom dograjena opazovalnica v Nizzi, ki tehta 100.000 kg in je tako izborna urejena, da jo lahko premika ena oseba. Najznamenitejša njegovo delo pa je znani Eifflov stolp na Marsovem polju v Parizu. Stolp meri 300 m in tehta 9 milijonov kg. Zgrajen je bil l. 1889. To tehnično dovršeno delo je storilo znanosti neprecenljive usluge. Kot meteorološka opazovalnica spada Eifflov stolp med prve naprave na svetu. Do vrha, kjer se nahaja opazovalnica, vodi 1792 stopnic. Stolp je veljal 6.500.000 frankov in je bil do l. 1909 last akcijske družbe. Tedaj ga je prevzela v svojo oskrbo in eksploatacijo francoska vlada. Služi v prvi vrsti za astrofizikalna in meteorološka opazovanja. Razgled z njegovega vrha je mogoče na razdaljo 70 km. Tudi v vojnem času je igral Eifflov stolp veliko vlogo. S smrtjo inž. Eiffela je izgubila moderna tehnika enega svojih največjih predstavitev. Pokojnik je bil član različnih znanstvenih institucij in je užival do visoke starosti splošen ugled. Znanstveni svet ga bo ohranil v trajnem spominu, kajti njegovo plodno življenje in delo mu je postavilo spomenik, ki bo pričal še pozneje pomstvu o velikih zaslugah tega moža.

Vesti iz Italije.

Vlada pripravlja materijal za volitve. — Kmetje proti fašistom. — Sneg in volkovi.

— Rim, 28. decembra. (Izv.) Italijanska vlada je ukazala pripraviti razni volilni materijal, tako glasovnice, žare itd., iz česar se da sklepati, da bodo sledile državnozbornske volitve na spomlad. Oficijozna »Tribuna« pravi, da gre tu za normalno poskrbo s strani državne uprave, ker mora vlada take stvari pripraviti vedno pravčasno. Nadalje pa izjavlja list, da je še vedno negotovo, ali vlada odpravi sedanjo zbornico ali jo razpusti. V prvem slučaju bi se otvoril parlament v februarju, v drugem pa bi se vršile nove volitve v aprilu ali v maju. Ako bi bila sklicana še sedanja zbornica, bi bile volitve v parlament ali v juliju ali v septembru. V tej stvari odloči veliki fašistovski svet, ki bo zboroval 12. januarja.

— Katanja, 28. decembra. (Izv.) V mestecu Biancavilla se je razburilo prebivalstvo radi ogromnega povišja in novih občinskih pristojbin. Zbralo se je par tisoč kmetov, ki so odkorakali proti fašistovski sedeži. Razbili so fašistovski zbirališče, pometali na cesto svojo opravo sežgali razne spise, razdrli občinski carlinarnico, grozili komisarjem. Prispel je čez čas močan oddelek orožnikov, ki je zasedel Biancavillo. Bati se je še nadaljnjih nemirov.

— Turin, 28. decembra. (Izv.) Te dni je sneg zapadel tako visoko, da je bila postaja Modane vsa zasnežena in je ustavljen ves železniški promet. Iz Kalabrije poročajo o volkovih, ki udirajo v hleve in so raztrgali že veliko število ovac.

DEMISIJA TROCKEGA.

— Moskva, 29. dec. (Izv.) Trockij je odložil svoj mandat kot član centralnega odbora komunistične stranke. Njegova demisijska je v zvezi s pokretom desničarske struje, ki hoče strikturo izvajati Ljeningov program o začasnem umikanju. Pričakovati je, da bodo nastale v načelnstvu komunistične stranke resne komplikacije.

VELIK POŽAR NA JAPONSKEM.

— Nagasaki, 29. dec. (Izv.) Tukašnja univerza in tehnično visoko šolo je uničil požar.

VREMENSKA NAPOVED.

— Dunaj, 28. dec. Uradna vremenska napoved za 29. dec. Na vzhodnem vzhnoju Alp se bo nebo hitro izjasnilo. Severovzhodni vetrovi bodo znatno ohladili ozračje. Ni pa izključeno, da nastopi za nekaj časa južno vreme.

Zhirajte znamke za „Jugoslovensko Matico“!

Politične vesti.

— Likvidacija NNS. Snoch se je vršila seja načelstva NNS, pri kateri sta poročala g. dr. Triller in dr. Ravničar o korakih, ki so bili zadnji čas storjeni od njih v svrhu likvidacije NNS, ter prehoda njenih pristajev v radikalno stranko. Dr. Ravničar je potem, ko je JDS ponudila fuzijo obeh naprednih skupin, šel v Beograd in je bil od merodajnih faktorjev radikalne stranke ljubizivo sprejet. Ponudeno mu je bilo vodstvo radikalne stranke v Sloveniji. Dr. Ravničar je pristal, a je priporočil radikalom, da se postopa v doseg tega končnega cilja stopnjama (v etapah) in da se najprej začne izdajati namesto »Jutranjih Novosti« list z drugim imenom, da bo tako mogoče zbrati okoli njega kar največ pristajev tudi drugih strank, ki bi polagoma vsi prešli v radikalno stranko. Dr. Ravničar je v večerajšnji seji načelstva NNS tudi pojasnil vprašanje materialne strani nove politične formacije in lista ter izjavil, da konzorcij snujočega se »Narodnega Dnevnik«, po dogovoru v Beogradu, ne prevzame nobenega materialnega jamstva in da bo šel ves deficit na račun tiskarne. Iz poročil, podanih na večerajšnji načelstveni seji NNS, sledi, da je ta stranka dejansko še nehal kot samostojna stranka in da obstoja formalno naprej le še NNS v likvidaciji, ki vodi obenem posle ekspoziture NRS v Sloveniji.

— O klerikalnih farizejih. Glasilo radikalne stranke »Samouprava« posveča v zadnjem času veliko pozornost pisavi ljubljanske »Slovenca«. In to je prav, bodo beograjski politični krogi vsaj spoznali, da dela glavno glasilo klerikalne stranke v Ljubljani decela drugo politiko, kakor klerikalni poslanci v beograjskem parlamentu. Ti nastopajo v Beogradu kot dobri patrijoti, ki kar gore za državo in dinastijo, poudarjajo — opozarjamo na govor posl. Sušnika na shodu za pomožno akcijo na korist poplavljenec v Hrvatski in Slavoniji — potrebo sloge med brati Srbi, Hrvati in Slovenci. Njihova glasila v Sloveniji pa rovarijo neprestano proti državi, ščuvajo proti srbskemu delu našega naroda ter polivajo z golodami najbolj smrdeče gnojnice vse one naše politike in državnike, ki ne trobijo v klerikalni rog. V svoji zadnji številki je »Samouprava« posvetila »Slovencu« tole notico: »Ljubljanski Slovenec« z dne 23. t. m. farizejsko zavija oči in se dela, kakor da bi ne razumel beograjskega časopisa, ki šteje v zlo »Slovenca«, da sistematično žali in napada Srbijo in srbski narod. »Slov.« ponavlja v svojem članku obrabljeno frazo, da v Srbiji vladajo porodice, nazadnje pa naslavlja, napadajoč in psujoč radikale, na »Samoupravo« te-le besede: »Vsa čast Srbiji in srbskemu narodu...« Kdor pa redno čita »Slovenca« in opaja ton, v katerem piše o Srbiji, o Balkanu itd., ta bo gotovo prepričan, da v onih zgornjih citiranih besedah ni niti trohice iskrenosti. Zato smatramo te besede za farizejstvo, ker je nas o tem žal poučila skušnja s klerikalci. Kar se tiče radikalov, bi »Slovenec« že iz vpludnosti ne smel pozabiti, da ti povečini predstavljajo srbski narod. — Radikalci imajo torej bridke skušnje za namilni klerikalci in so spoznali, da so ti klerikalci vsekozi farizeji in hinavci, vkljub temu pa velik del radikalnih poslancev še vedno misli, da je mogoče s temi ljudmi sklepati poštene sporazume. To nam je nerazumljivo!

— Razdelitev države v oblasti. Kakor poročajo iz Beograda, je podpisan ukaz, ki odreja, da se odpravi kmetijski oddelek pri pokrajinskih upravah v Splitu in v Sarajevu. Takisto je zaključeno, da se prične z odpravo posamičnih oddelkov pri pokrajinski upravi v Zagrebu. Srem se ima že v nekaj dneh popolnoma odcepiti od Hrvatske in pripojiti deloma novosadski, deloma beograjski oblasti. Takisto se ima odcepiti od mariborske oblasti del brežiškega in del celjskega političnega okraja ter spojiti z ljubljansko oblastjo.

— Pogajanja med Pribeževićem in Davidovićem. Iz Beograda poročajo: Glavni odbor demokratske stranke je pooblastil poslanca Timotijevića, dr. Kumanudila in dr. Šumenkovića, da skušajo izravnavati nesoglasja med Pribeževićem in Davidovićem. Imenovana trojica je imela predvečerašnjim daljšo konferenco s Svetozarjem Pribeževićem. Kakor listi poročajo, se jim ni posrečilo odstraniti med obema strankinima prvakoma vladajočih nesoglasij. V radikalnih krogih so še vedno mnenja, da pride v doglednem času do ločitve med Davidovićem in Pribeževićem.

— Mestne volitve v Dikovem. V mestecu Dikovem so se vršile naknadne volitve, ker je oblast razveljavila 11 občinskih mandatov, ki so pripadli Radićevi seljački stranki. Od teh 11 mandatov so pri naknadnih volitvah dobili Radićevci v celem 3. združenju klerikalci in začetničarji 4. demokrate 2. radikalni 1 in židje 1 mandat. Radićevci so torej izgubili 8 mandatov. Izmed demokratov sta bila izvoljena Andrija Morić in Milan Etinger.

Telefonska in brzolačna poročila

Aranžman za sirmoglavljenje radikalne vlade.

Sporazum med Radićem, demokrati in federalisti. — Radić na Hrvatskem?

— Zagreb, 29. dec. (Izv.) Današnje »Novosti« prinašajo na uvednem mestu daljšo informacijo o bivanju Stjepana Radića. List javlja:

Danes 28. t. m. je bila v Zagrebu razširjena vest, da je g. Stjepan Radić došel semkaj. Kolikor smo lahko doznali po naših informacijah, je g. Radić bil že pred več dnevi na Dunaju in je tam pričakoval svojega odposlanca, ki mu je imel prinesiti gotova priporočila in informacije od strani srbskega vodstva. Odposlanec je res prišel na Dunaj, se sestal z Radićem, z njim se je sestal tudi dr. Korošec, ki se sam zdravi. (Današnji »Slovenec« izrečno beleži, da vodi dr. Korošec združnogo-gospodarski tečaj na Stajerskem. Ta »Slovenčeva« beležka pa je zelo značilna, ker ne omenja, kje se vrši ta te-

čaj! Opom. ured.) Na tem sestanku je bilo ugotovljeno, da se ima z. Radić kmalu povrniti v domovino in da se takoj začne aranžman z demokratskimi levicami in ostalo opozicijo, da se strmoglavlj radikalna vlada. Ljuba Davidović, dr. Korošec in dr. Spaho imajo po tem aranžmanu prevzeti vlado, ki bi jo podpirali Radićevi poslanci, ki imajo priti v narodno skupščino.

Ta aranžman bi temeljil na Markovem protokolu z manjšimi spremembami v smislu popuščanja od strani Radića.

Po tem dogovoru na Dunaju se je Stjepan Radić vrnil na Hrvatsko. Ima mnogo znakov, ki indicirajo na to, da je Radić že na našem ozemlju, in to odvisno le od nadaljnjega nastopa vlade, kdaj se g. Radić javno pojavi v Zagrebu.

Parlamentarna in politična situacija.

Definitivna demisijska prometnega ministra. — Reparacijska nota Nemčiji. — Stališče zunanjega ministra. — Razmerje do Grčije.

— Beograd, 29. dec. (Izv.) Vsa parlamentarna in politična situacija se nahaja danes v znamenju razmotrivanja o ustavitvi razširjenega opozicijskega bloka, ki bi imel za cilj strmoglaviti sedanjo homogeno radikalno vlado. Radikalni klub in vlada delujeta s polno paro proti tej akciji in iščeta povsod pri vseh malih skupinah, tudi nezastopanih v parlamentu, svojo oporo.

Snočna seja ministr. sveta je bila zelo zanimiva. Trajala je tri ure. Živahna je bila debata o notranji in pravtako tudi o zunanji politiki. Ministrski svet je večeraj vzel na znanje definitivno demisijsko prometnega ministra dr. Volkarja Jankovića. Mi smo že večeraj kratko omenjali v svojem situacijskem poročilu, da vprašanje demisijskega ministra še ni popolnoma likvidirano. V političnih krogih navaajo dva glavna razloga, zakaj je moral prometni minister dr. Janković znanstiti svoje mesto. Petčlanski odbor radikalnega kluba, ki je proučeval difference med klubom in dr. Jankovićem zaradi zakonskega načrta o Brodarskem društvu kraljevine SHS, je vstrajal pri svojih zahtevah in je zahteval, da mora minister načelno spreminiti svoje stališče v gotovih določilih zakona. To stališče je petčlanski klub

sporočil tudi vladi. Janković je bil osamljen in torej primoran odstopiti.

Petčlanski odbor radikalnega kluba pa tudi ni bil zadovoljen s politiko prometnega ministra glede Južne železnice. Finančni minister je tudi prometnemu ministru črtal vse kredite iz finančnega zakona, ki so bili namenjeni za plačilo obroka v smislu rimskega akorda o Južni železnici. To stališče finančnega ministra je odobril ministrski svet. Dr. Janković je bil tako popolnoma osamljen. Naša država ni vsled tega mogla plačati zapadlih menic Južni železnici, ker je bila proti nji vložena tožba.

Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je na snočni seji sporočil, da je kralj podpisal ukaz, s katerim se imenuje dosedanj trgovalski minister dr. Kolić za prometnega ministra, obenem pa ima še nadalje voditi posle ministrstva trgovine in industrije.

V političnih krogih zatrujejo, da je Pašić izbral to metodo rešitve krize v vladi valed tega, ker ni hotel, da bi se kriza zavlačevala in da bi prišlo še do akutnejše. Na ta način je začasno odstranjena kriza, rekonstrukcijska vlada pa se bo morala izvršiti po končanih pravoslavni božičnih praznikih in po

pečenko. Kost mu pa vode vale proti Črnemu morju.

Ker pozna skakanje iz kože pač naš jezik, ne pa tudi medicina, nočejo uradni zdravniki priznati take izjemne možnosti, kaj drugega pa tudi ne vedo povedati.

Ravno tisto noč je Malkinega soproga končnoveljavno včlupnil rak v jetra in je imel mož čez dva dni slajen pogreb paradne klase z mnogimi pogrebi v cilindrih. In »Vigred se povrne« so mu zapeli.

Globoko žalujoča vdova je še po letih z veseljem pripovedovala, kako je bilo lepo. V ostalem pa si je preskrbela spričevalo po § 120. državlanskega zakonika, da ni v drugem stanu, in se je čez tri mesece poročila s trgovskim poslovodjo iz sosese. Zasedaj nosita oba še žalno obleko. Pijeteta je pijeteta.

Ker je huda jeza naglavni greh in vsaj smrti tudi samomor, smemo upati, da je Hudič bil milostljiv Rudolfa Spacapanu in ga je obvaroval vic.

Samo če Malkin mož ni v nebesih in se mu ležče na trebušu s kakega oblaka prav nesramno ne reži dol v pekli!

Pripetilo se je bilo tisto noč najbrže naslednje. Pa samo najbrže; točnega pojasnila ne prejmemo pač nikdar.

Iz gostilne je Rudolf bežal po Tržaški cesti iz mesta ven in se naposled znašel v popolni temi na železniškem tiru. Tja je legel v samomorilnem namenu. Morda ga je obšla dolga nezavest. Ko se je prebudil, se je nanovo razstegnil, da se vlak tako malomarni in mora še živeti.

Začul je morda tudi bližajoče se življenje lokomotive. Zemlja se je začela tresti vedno občutneje — toda vlak je potekel drugod mimo! Tedaj je morda izpoznal Spacapan, da je samo na vrhniški progi, ne na tržaški. Ali pa si je celo domisljal, da ga dražljivo nesnani močnejši duhovi in so zdajle samo radi njega ustvarili novo prog, le da ne bi mogel storiti onega, kar mu je bila še edina volja.

V paroksiizmu svoje besnosti nad tako infamno sleparijo in da celo na to zaman čaka, je Spacapan skočil iz kože.

Brez kože in cilja je bežal čez brda na Ljubljansko polje. Tam so ga srečali vojaki. Najbrže se je v Savi utopil in so ribe urno pohlastale nenavadno

Naši socijalisti na delu.

V Guštariju, 26. dec.

Pri vsej tej primeroma po svetu malo poznani, ker dobro skrivani nemški revščini nastaja sedaj glavno vprašanje, kako naj se uredi vsa različna laična denarna sredstva z njihovimi

—g Dobave. Pri ravnanstvu državnih železnih v. Subotici se bo vršila dne 12. januarja 1924 obredna licitacija glede dohoda 1800 kg medene pločevine ponovna licitacija glede dohoda 750 m² linoleja. obredna licitacija glede dohoda 850 kg čistega črna. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske zbornice v javljani interesantom na vpogled.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

★ ★ ★
»LJUBLJANSKI ZVON« V
PRIHODNJEM LETU.

»Ljubljanski Zvon stopa v svoje 44 leto; delo, ki ga je izvršil v tej dobi, je ogromno, a naloge, ki ga čakajo v bodoč-

Razven tega vodilnega romana bo Zvon objavil še celo serijo manjših pripovednih spisov. Vladimir Levstik priboji preprod dostlej neznanega, šele po vojni odkritega obširnega poglavja romana »Besila«
F. M. Dostojevskera. Vsi, ki poznajo ta preledele svetovne literature, bodo z neprekinjenim zanimanjem pozili Levstikov sinov prevod. En prevod zasimih Balma-

Novost za Ljubljanski Zvon bo priloga »Bibliografski Vestnik«, ki bo po možnosti priložen listu in nudil kolikor mogoče popoln pregled vseh noviziranih jugoslovenskih publikacij. Ta Vestnik ne bo samo nezgodno potreben vsakemu znanstvenemu delavcu, marveč tudi lajčku, ki se hoče informirati o jugoslovenskem knjižnem trgu. Vestnik bo urejal strokovnjak.

Radi podražitev tiska in papirja ter povšilni pisateljskih honorarjev je bila uprava lista primorana, povšilati naročnino na 120 Din letno. Naročnina se plačuje tudi polletno in četletno. List se naroča pri Tiskovni zadrugi za Ljubljani. — Uredništvo in upravnništvo »Ljubljanskega Zvona«.

Sokolstvo.

KAKO BI NAJUSPEŠNEJŠE IN NAJHITREJE REŠILI VPRAŠANJE SOKOLSKEGA TABORA?

Na Taboru se gradi, betonsko zidovje in nekatere ločilne stene se že dvigajo iznad zemlje. — Za monumentalno stavbo treba mnogo denarja. Vzlic poštirovalni naklonjenosti posameznikov in manjšega kredita v višini ene četrtine od celotnega proračuna pride Sokol i, v dveh tednih v težavah položaj in to tembolj ker so nasprotniki Sokolstva napravili iz Tabora politično vprašanje. — Finančni odbor se mnogo trudi, da odpre denarne vire in dvigne gradbeni sklad. Gotovo pa obstojajo še finančne možnosti, toda in sredstva, ki jih do sedaj še nismo uporabili. Zato razpisujemo tri najboljše, praktično izvršljive načrte, kako bi se dala gradbenia glavnica postopno dvigniti za 3 milijone dinarjev

tri nagrade.

Vabimo Sokolstvu naklonjeno javnost, da se udeleži te konkurence in da vpošlje svoje predloge do 10. januarja 1924 na naslov: Finančni odsek Sokola I. v Ljubljani na Taboru.

Oceno odgovorov prevzame po en funkcionar Sokolske župe Ljubljana I., društva »Skrb za mladino« in »Društva za zgradbo Sokolskega doma Sokola I.«

V Ljubljani, 24 decembra 1923.

— Silvestrov večer Sokola I. v Kazini bo nudil poleg komičnih nastopov petja, br-zorisania in drugih točk posetnikom eno najlepših alegorij. Po sporedu ples.

— Za zgradbo Sokolskega doma v Sp. Šiški so darovali: Brat Ivanuš, nabral med lovci v gostilni ge. Keršič, 100 Din; g. dr. F. Roš, odvetnik v Laškem, 30 Din, g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, 20 Din, g. dr. Štefan Rajh, Kočevje, 10 Din. Iskrena hvala!

— Sokolsko društvo Ljubljana II. nana-
nja svojim članom, da je ob koncu te
kočnega leta razpisalo položnice in opom-
ine za plačilo zaostale članarine in prosí, da
se članstvo temu odzove. Pri ekspediciji
pa se je pomotoma odpisalo opomine tudi
nekaterim članom, ki so že izpolnili svojo
sokolsko obveznost, vsled česar naj doti-
niki blagovolijo to neľubno pomoto opravi-
titi.

— Sokol, društvo Moste pri Ljubljani!
Redni letni občni zbor se vrši v nedeljo,
 dne 6. jan. 1924. na dan sv. treh kraljev,
 točno ob pol 10. uri dopoldne v društveni
 telovadnici na Selu. Radi važnosti je ude-
 ležba vsega članstva brezpogojno obvezna!
 Zdravo!

— Sokol Moste vabi na svoj Silvestrov večer, ki se vrši v telovadnici na Selu dne 31. tm. ob pol 20. uri. Na sporedu so: nagovor, pantomime, komični prizori, polunoč- na alocortija in ples.

— I. zlet ruskih sokolskih inozemskih organizacij, iz Prage poročajo: Dne 27. tm. bo v praškem Sokolu slovesno otvorjen I. zlet ruskih sokolskih inozemskih organizacij, ki ga je sklical »Ruski Sokol« v Pragi s sodelovanjem Českoslovaške sokolske župe in s podporo češkoslovaške vlade. Zlet bo trajal do konca decembra t. i. in njegov cilj je, ustanoviti središče ruskih sokolskih organizacij vsem ruskih granic ter široko uveljaviti sokolsko delo v ruski emigraciji. Sedež osrednjega organa ruskih organizacij bo Praga. Na zlet so prispeli delegati ruskih sokolskih skupin iz Jugoslavije iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Novoga Sada, Prokuplja, Beke crkve, Pančeva, Oskolca, Nemtina Zemlja in Sahaba.

Skoraj leto dni so rabili naši vladajoči socialkomunisti, preden so prišli prav do snpe in pokasnili svoje rešitve. Taino so sicer vedno ravnali proti vsemu, kar diši po narodnem, toda ves boj je bil bolj za kulturni. Posebno se naperili svoje pšice na »Sokolsko društvo« in na »Pevsko in godbeno društvo« in na »Pevsko in godbeno društvo« so razni člani teh naših društev žli socialistem z vsem močjo in na roko. Pomagali so pri predeležavi in jih sploh podpirali, a Sokolsko društvo je šlo celo tako daleč, da jim je edinstoplo svojo opremljeno telovadnico na uporabo. Za zahvalo so potem nekateri člani telovadnega oddeska društva »Svobode« grozili načelniku Sokola, da ga pretepe. Istočasno je izšel v »Napredu« uprav smrdljiv članek. Novo življenje je namreč prišlo med socialiste s troje mladih delavcev, ki so bili v Mari-boru odpušteni, v tukajšnji jeclarni pa sprejeti. Po Guštanju so se začeli postavljati za blaženo nemščino in trikat-ninski znaki prav po pruski maniri, tako da so bili pretepi kaj navadnega. dok-ker niso dobili nekateri »predolge« pšice, nakar jih je sapa zopet odnesla, odkoder so prišli. Naša nemščukarja seveda žaluje za »uglednimi« fanti, po-sebno nekatere gospodične, še bolj pa žalujejo naši socialisti za vnetimi so-druzi.

Komaj se je razburjanje nekoliko poleгло, so moral nekateri sodrugi vpodijeliti zaradi komunistične prenapetosti romati za nekaj dni v Maribor na zagovor. Sedaj bodo na menda vse vne-tri social-escesarji. Zatekajo se namreč po moralno in materijelno pomoč ki črno-rdeči koalicii na ljubljanskem magistratu. In ker že ne sme biti nikur prišla je klavirska afera. Glasovir razpuščenega »Männergesangsvereins«, ki ga je imela »Svoboda« v dobrem varstvu pri stranki Wrießnig (Georg Brosnik) v Ravne. Je bil s pomočjo ero-nična odvzet in spravljen na občinski urad. To je zavrnilo v nemškem in socialističnem gozdu. Skornj sela leto so se upirali ožrebi obliati in zdse so je, da je ni moči, ki bi bila nad sociali-sti in jih počila, kaj je zakonito postopanje. Klavirska afera pa je tudi pro-vzročila s kruto roko »nesporazume« med sodrugom ključavničarjem Lechnerjem in sodrugom L. Kuharjem. Ta nesporazum je končal na sodišču v Prevaljah. Pamezni socialisti je to-hajo, da jim glasovir zbeži. Kaj torej storiti iz maščevalnosti? Koga zagra-biti? Sklicana je bila namah občinska seja (občinski odbor je namreč razunil 42 odbornikov socialističnih) in pri slu-čajnosti je bila sklenjena odpoved službe dosedanjemu občinskemu taj-niku Iv. Kočutniku, ker je osumljen, da je on klavir »zafurale. Pač pristna social-istična nepravilnost, zakaj ravno ob-činskemu tajniku se imajo socialistični odborniki zahvaliti, da sede v tako obil-nem številu v odboru. Kakor se govo-ri, dobimo za namestnika nekoga ključavničarja iz Mute, ki je navdušen so-cijalist. Tako bodo torej v občinski pri-sarni vladi socialistični češnje popol-noma nemoteno, ker dosedaj jih je lo-motil tajnik, ki ni njihovega mišljenja. Znano je daleč naokrog, kakšni sklepi se skubajo pri sejah. Spominjamo samu na sklepe o policijski uri, o točenju (Ju-rak-Wlodiger) itd. Toliko je jasno, da je politika vsa, nepristranska pa v do-veti deželi.

Prilaskujemo od oblasti, da se zanimajo za naš občinski odbor in napravijo konce pristanoosti. Ker socialistična stranka ne napreduje, zato je treba nastaviti tajnika, bi ho strankam kot uradna oseba v občinskem uradu ubil socializem v glavo ter bo obenem vstopovod vnet agitator za stranke. Zato bo dobival zvišano plačo mesečnih 1500 Din. Mi pa pravimo, da tudi to ne bo zaleglo. Tudi socialistični tajnik ne bo mogel zabraniti, da bi pri prihodnjih volitvah ne bil občinski odbor temeljito spremenjen, ker tržani so vendar enkrat spregledali, kako se ponižuje občinska oblast.

Merodajne oblaeti pa vprašamo, če res ni zakonitih sredstev, da se odpravi zloraba občinskega urada kot političnega torišča. Danes je na krmlu ta stranka in haid tajnika na cesto, jutri bo lahko nasprotno. Kakšna je občin, uprava in kakšno je uradovanje, ako se pri vsaki volilni periodji menjavajo tajniki! V interesu uprave je, da so tajniki po možnosti stalni, ki poznajo ljudi, razmere, predpise in zakone, posebno že zato, ker imajo občine toliko posla z vojaščino, a županji so v vseh takih zadevah popolnoma neuki. Naše mnenje je, da ni vseno, kakšen tajnik je v važni obmejni občini, kakor tudi ni važno, kakšen je — župan.

Primorski ples v »Narodnem

domu« dne 5. januarja t. l. v
korist Sokolskemu domu na
:: TABORU. ::

JACKIE COOGAN

najglasovitejši in najmanjši svetovni umetnik

je zopet v Ljubljani

v veseloigri



DERAN

sobota 29.12. nedelja 30.12. ponedeljek 31.12.

Kino „Ljubljanski dvor“

Družba ponarejevalcev „kovačev“

Številne aretacije v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Julijski Benečiji. — Pol milijona ponarejenih 10 dinarskih novčanic.

Koncem meseca novembra in začetkom decembra so se začeli v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu pojavljati množično ponarejeni deset in sto dinarski bankovci; ponarejeni „kovači“ se niso dali tako na prvi pogled spoznati od originalnih, tako tudi ne ponarejenih „metuljev“ (sto din) ne. Narodna banka v Ljubljani je začetkom decembra večkrat zaplenila večje število takih falsifikatov.

Prve dneve decembra je obmejni komisar Predić na Rakeku obvestil beogradskega vladno, da so obmejni policijski organi prišli dva sumljiva človeka. — Čeliesnika in Logarja, pri katerih so našli več ponarejenih desetdinarskih novčanic. Pri zaslišanju se je toliko dognalo, da izvira iz falsifikatov iz Italije. Nadaljevala poizvedovanja so tudi dognala, da mora biti v Julijski krajini dobro organizirana in veččlanska družba, ki na debelo razširja v Jugoslaviji ponarejene bankovce in da ima tam svoje lastne tiskarne. Čeliesnik in Logarja je obmejni komisar izročil sodišču v Cerkljici, ki pa jih je izpustilo radi pomankanja dokazov.

Šef beogradske policije g. M. Popović je odredil na podlagi navedenih notranjih ministrstva zelo strogo kontrolo nad sumljivimi elementi in to tudi po prodajalnih. Dolgo niso bili dosegli prav nikakoli pozitivni rezultati. Gelo naključje je hotelo, da so se kasneje razgledali niti tane in zelo razpečevalce družbe ponarejevalcev in razpečevalcev ponarejenih „kovačev“ in „metuljev“.

USODNA KOŠARA DEVETIH KILOGRAMOV S 60.000 DIN.

Dne 11. decembra je prišel v prodajalno Josipa Kajirov v Knez Mihajlovi ulici v Beogradu neki človek ter je nakupil blaga za 1130 Din. Bil je to čeliesnik Kosta Miličević, nadzornik pribežnik na beogradskem kolodvoru. Plačal je blago s samimi lepimi in čistimi „kovačev“. Policija je bila po prodajalca obveščena o čudnem kupovalcu. Pri preiskavi so pri Miličeviću našli še 70 falsifikatov. V žepu pa tudi ponarejen ključ za odpiranje kovčgov. Po daljšem zaslišanju je čeliesnik priznal, da so dne 8. dec. ko ni bil on v službi, našli v vagonu devet kilogramov težko košaro. Ker se ni javil lastnik, so jo shranili v garderobo. Drugi dan je prevzel to košaro ter jo je odprl. Na svoje veliko začudenje je Miličević opazil neobičajno veliko množico skrbno sortiranih „kovačev“. Vzel je iz košare en paket. Vzel jih je, kakor je bilo pozneje ugotovljeno, za dve kill. V košari je bilo po ugotovitvi 6000 komadov ali za 60.000 Din.

KDO JE LASTNIK?

Beogradska policija se je na to intenzivno zanimala za lastnika te košare. Kmalu je prišel v garderobo sluga hotela „London“ Adamović ter zahteval, da mu izroče košaro, ker je dobil od nekoga gospoda iz Vinkovcev brošuro, naj intervjuira za košaro, ker g. Dobričević, ki je bil stalen gost tega hotela in lastnik košare, prišle v Beograd v dveh ali treh dneh. Kdo je ta Dobričević? Policijski šef g. Popović je takoj v spremstvu dveh agentov odpotoval v Vinkovce. Tam je doznal od železniške policije, da je bil pred dnevi aretiran v vlakcu neki Dobričević, ker je bil sumljiv kot razpečevalec ponarejenih dinarjev. Dobričević je vzgel od sebe iz denarnice ponarejene dinarje, obenem pa v vlakcu pustil usodno košaro. Sodišče ga je že hotelo izpustiti. Prišlo se je na to dolgotrajno zasliševanje ter je končno elegantni in veselo živeči Dobričević priznal, da je dobil denar v Zagrebu od takega in takega človeka. Izpovedal je tudi, da je glavni posredovalec za te dinarje neki Ignac Zupančič, svetnik iz Kraljevice, ki velja v Whotapakem svetu za enega glavnih in najbolj rafiniranih tihotapcev v naši državi. Dobričević je natančno tudi opisal, kako ga je uvedel Zupančič v neko stanovanje na Maksimirske cesti v Zagrebu, kjer mu je bilo izročeno za 60.000 dinarjev falsifikatov. S temi je hotel odpotovati v Beograd, a je imel med potjo smela, ker so ga prišli košara pa je romala dalje v Beograd.

POIZVEDOVANJA V ZAGREBU.

Po zaslišanju Dobričevića je policijski šef g. Popović takoj odpotoval v Zagreb, kjer se mu je posrežilo na podlagi podatkov gorenjega osumljenca izslediti stanovanje bivšega 18 let služujočega in zelo rafiniranega detektiva Ivana Brestovca, ki je po dolgem zaslišanju končno priznal, da je bil v zvezi v razpečevalci ponarejenih dinarjev. Brestovec je tudi natančno opisal osebo tihotapca Ignaca Zupančiča. Takoj je bilo vsem stražam na postajah budano povlečeno, da imajo izvrševati najstrožjo kontrolo potnikov med Zagrebom in Ljubljano. V Zagrebu je bilo do danes aretiranih okoli 10 sob. imena aretirancev

policija može objaviti z osirom na razne okoliščine.

Policija je za tem zasledovala Zupančiča in ga je končno prišla 20. tm. na Zidanem mostu ravno v momentu, ko je hotel stopiti v zagrebški vlak. Zupančič je prihajal iz Trsta. Sprva je vse taill, končno pa je priznal, da pripada družbi falsifikatov, ki imajo svoje središče v Trstu. V okolici Trsta in v bližini Postojne ste dve dobro opremljeni tiskarni za tiskanje bankovcev.

ODKRITJA V TRSTU.

Po končanem zaslišanju v Zagrebu je šef g. Popović takoj odpotoval v Trst ter zaprosil tamotaino policijsko kvesturo za pomoč in intervencijo. Velik aparat kriminalnih organov je začel na Krasu poizvedovati po družbi ponarejevalcev. Akcija, kakor smo že kratko poročali, je imela uspeh.

V bližini Postojne so odkrili prvo tiskarno. V Zelah (Listi so pomotoma poročali v Retjah) so kriminalni organi našli v hiši št. 10. lastni Andreju Gorup, vse tiskarske pripomočke za tiskanje bankovcev. Stroje, kemikalije, plošče, ključke in tudi večjo množico izdelanih bankovcev. Zeje je mala vasica ob železniški progi v bližini postaje Prestranka in proti St. Petru. Gorupovi so morali imeti naibže tesne zveze z Ljubljano, kajti v Ljubljani aretirana rodina Lenassi je bivala svojočasno v St. Petru na Krasu.

Drugo tiskarno so odkrili pri Sv. Križu pri Trstu v hiši št. 116 lastni nekemu Kosu.

Aretriranih je v Trstu in drugod mnogo oseb. Ugotovili pa je treba, da do danes še niso pravi inčinitorji tega velepotnega podjetja pod ključem. Idealni inspiratorji za sestavo ključev so gotovo izven vsake nevarnosti. Ni mogoče, da bi bili pripristi krajevski kmet take vezirani v raznih tiskarskih delih in se bili gotovo pri poslu udeleženi zelo rafinirani stavci, risarji in slikni strokovnjaki. V naslednjem podatku tudi določeno poročilo o številu aretriranih oseb v Trstu.

Iz Trsta, 28. dec. Vrši se zelo obsežna preiskava radi ponarejanja dinarskih bankovcev. Policija pravi, da delovanje ni trajalo dolgo, toda imelo je velik uspeh. Spravilo se je v promet desetdinarskih bankovcev v vrednosti pol milijona lir. Beogradska policija je aretrirala najprvo Ignacija Zupančiča, rojenega leta 1895, v Črnogovu v Srbiji. Tega se smatra za poglavarja ponarejalke družbe in glavnega razpečevalca dinarjev. Tržaška policija je marljivo iskala ponarejalce in sedaj se nahajajo v zaporih: Angeli Košta, 30 let star, krčmar v Sv. Križu; našli so pri njem ključke in litografske kamne; Ivan Bogotoc, 56 let, v Sv. Križu; Fran Tenec, 24 let, mehanik v Sv. Križu; litograf Josip Ademo Del Bel, 40 let, in Ernest Paor, 42 let, oba v Trstu; nadalje brezposelni Anton Coshini, 34 let, v Trstu; brivec Matej Piščak, 27 let, na Opčinah; Carlo Venzl, 28 let, v Trstu; in dva sta prenašala bankovce na določeni kraj. Poročali smo že, da je bila aretrirana 63 letna Frančiška Gorup v Zelah pri Postojni (ne Rele in ne Retje, ampak Zeje se imenuje niti kraj bliže Postojne, kjer so našli razni materiali, ki je služili za ponarejanje dinarjev). Gorupova pravi, da ona ni vedela, kaj da delajo, dajala pa jim je hrano.

Po današnjem mnenju policije so razpečevalci ponarejenih bankovcev po mesecih okoli 200.000 ponarejenih bankovcev.

ARETACIJE NA RAKEKU.

Kakor smo že uvodoma omenili, je zahtevali pazljivosti in strogi kontroli obmejnega komisariata na Rakeku, da so izslediti toplota ponarejevalcev. Zadnje dneve pred božičem je bila uvedena najstrožja kontrola vseh sumljivih elementov, tudi domačinov, kajti znano je bilo, da mora biti v neki hiši stalno shajališče temnih postav. ki so redno prihajale iz Julijske krajine, nosile seboj velike zavole ponarejenih novčanic. Hiša železniškega premikača Franja Gabrenja na Rakeku je bila glavni breg vsem preslulim tihotapcem. Tu so bili marsikdaj veseli večeri, jedlo se je pilo. Sveti božični večer, večer božičnega mira, pa je bil za ta breg nasreče, joka in stoka. Vsi organi obmejnega komisariata so ta dan 24. tm. izvršili temeljito hišno preiskavo. V splošnem je bil rezultat preiskave negativen. Edini indirektni uspeh je bil, da so našli hranilno knjižico z vložkom 30.000 Din najnovejšega datuma. Organi so začeli zaslišavati osumilce. Uspeh je bil, da so začeli nekateri priznavati, zlasti Marja Gabrenja, da je k njim prihajal glavni tihotapcec Ignac Zupančič, kakor tudi njegovi sopotniki Alfonz Zarnik iz Preserji, Jakob Čeliesnik iz Šmartnega ob Savi, Anton Logar, bivši železničar iz Brezovice ter še mnogi drugi. Tekom zaslišanja, ki je bilo mestoma zelo dramatično, so tihotapci priznali, da so se pred božičnimi prazniki prenesli čez mejo

— hodili čez pri Uncu po noči — za 40.000 ponarejenih 10-dinarskih bankovcev.

Hoteli so si lepo med seboj razdeliti. Od teh 40.000 je dobil mladi ponesrečeni študent Trgovske šole v Ljubljani Fran Gabrenja 10.000 Din, da jih za praznike razpeče v Ljubljani. Tu že od 10. tm. ni bil naznanjen. Alfonz Zarnik pa je odnesel 10.000 Din domov v Preserje.

Na podlagi poizvedb in drugih ugotovitev se je pričela na sveti večer in ves dan pravcata gonja za razpečevalci. Gonja je imela srečen uspeh.

Obmejni komisariat je prišel in odvedel v zapore cerkniškega sodišča Franceta Gabrenja, ki si je s tihotapstvom kot uslužbenec železnice prisvojil znatno premoženje in ima lepo hišo, njegova žena Marja Gabrenja, Jakob Čeliesnik in Alfonz Zarnik. Zadnje dneve sta bila tudi aretrirana Ivan Dolenc, železniški čuvaj in njegova žena Frančiška Dolenc, ker sta tudi prešla od razpečevalca za 10.000 Din proti 40%

Razpečevalci ponarejenih bankovcev v Ljubljani.

PRVI SLEDovi IN ARETACIJA KRIVCEV.

„Slovenski Narod“ je že večkrat kratko poročal o senzacionalni aretaciji ugledne ljubljanske rodbine, ki se je posvetila marljivemu in obilnemu razpečevanju ponarejenih 10-dinarskih bankovcev. O celi zadevi smo zaznali še sledeče podrobnosti:

V četrtek 27. tm. opoldne je stražnik Ivan Abram, oni stražnik, ki je prišel tudi Pavla Čebina pri poskušanem vionu v kmetijsko družbo, ustavil na Miklošičevi cesti leta 1905, rojenega Franja Gabrenja, ker se mu je zdel sumljiv in ker so bile vse stražnice po tiralici obveščene, da se slednji zasleduje, od obmejnega komisariata na Rakeku radi ponarejenih novčanic. Gabrenja je bil takoj priveden na policijo, kjer so ga zaslišali. Izpovedal je, da je že 25 dni brez službe in da se je vsaki dan pripeljal iz Logatca v Ljubljano, kjer je iskal službo. Vožnja je imel režisko. Drugega ni hotel ničesar izpovedati, vendar se je kasneje vdal ter je priznal, da je v Ljubljano nosil ponarejene bankovce, ki mu jih je dajala njegova mati z namenom, da jih tukaj spravi v promet. Njegova mati je dobivala te bankovce od znanega zagrebškega tihotapca Ign. Zupančiča. Ta il je pravil, da imajo v Trstu on, neki Italijan in neki Francoz delavnico za izdelovanje bankovcev. (Zupančič je bil medtem v Zagrebu že aretriran). Bankovce je izročal Gabrenjevi materi proti 40% proviziji.

V Ljubljani je mladi, elegantni Gabrenja pohajal skupno v družbi z Julijem Lenassijem, s katerim sta bila sošolca v Trgovski šoli. Bilo je proti koncu meseca septembra. Oba Gabrenja in Lenassi sta iskala službo, ker sta bila brez posla. Nekega dne sta šla pod Tivoli in ob tej priliki je Gabrenja kupil na stojnici več slaščic, katere je plačal z lepim desetdinarskim bankovcem. Imel je v listnici več takih bankovcev in je kasneje Lenassiju priznal, da so bankovci ponarejeni in da jih ima še večjo množico. Obenem ga je vprašal, da li bi hotel te falsifikate proti proviziji spraviti v promet. Lenassi je izjavil, da bo vprašal svojo sestro, če hoče ona prevzeti ta posel. Sestra Mira je v denarno transakcijo privolila. Po njegovem zahtudju je Gabrenja prinesel Miri enkrat sveženj ponarejenih 100 kosov desetdinarskih bankovcev. In drugič pet svežnjev ali 500 desetdinarskih bankovcev. (Skupaj za 5000 Din) Denar il je izročil proti 40% proviziji in sicer sta se Gabrenja in Mira Lenassi domnili, da mu to provizijo izplača po zamienavi bankovcev. Dobil je od gđ. Mire enkrat 100 Din in enkrat 75 Din, od katerih pa il je velikodušno vrnil 50 Din. Ali je bilo ostalim članom Lenassijeve rodbine znano o ponarejenih bankovcih. Gabrenja ne zna.

Na podlagi Gabrenjeve izpovedi je policija večeraj zjutraj izvršila pri Lenassijevih, ki stanujejo na Cesti na Gorenjsko železnico preiskavo in aretrirala vse člane. Aretrirani Gabrenja je koncem zaslišanja tudi pripomnil, da ga je Mira, ko je štala beogradska poročila „Slov. Naroda“ o aretacijah na Rakeku in v Beogradu, vprašala, koliko je na tem reanice ter mu obenem priznala, da je v strahu sežgala več svežnjev bankovcev.

KAKO JE BILA IZVRŠENA ARETACIJA LENASSIJEVIH.

Rodbina Lenassijeva stanuje v nekdanji Bugenigrovi novi hiši na Cesti na Gorenjsko železnico štey. 7. Rodbina obstoja iz matere-dovce, treh hčerk Juste, Mire in Jožice in sina Julija.

Rodbina drugače skromno živi. Lenassijevi so postajali zadnje dneve več ali manj nervozni, ker so se v dnevnem tisku neprestano množile vesti o ponarejenih „kovačih“ in o aretacijah.

Rodbina stanuje skoraj sama za se. Samo v mali, v bohemskem slogu opremljeni sobi počivajo strasten zbiratelj in ljubitelj raznih znamenj. Po vseh vogalih na mizi in na postelji ima razvrščene cele grmade znamenj, tudi zanimive raritete.

Ljubitelji je večeraj okoli 6. zj. presenetli najbolj nenavadni obisk komistie in ropot v stanovanju. V svoji fantaziji, drugače zelo poetično razpoloženi si je naš inče rusko Hegmatični ljubitelj znamenj predstavljaj, da je prišla „sodržavna komisija“

proviziji, to se pravi za 100 kosov ponarejenih sta dala 40 pravih.

Vso to lepo in čedno družbo je večeraj 28. tm. obmejni komisariat pod močno eskorto spremlil v zapore pristojne preiskovalne oblasti — v Beograd.

Po Rakeku in vsej notranjski okolici vlada napeto zanimanje o nadaljnih odkritjih te monstre — afera, med narodom pa vlada tudi splošno nezaupanje proti „kovačev“.

Kolikor smo informirani je bil posel razpečevanja ponarejenih bankovcev zelo plodonosen in lukrativen. Na lahek način so razpečevalci služili tisočake in tisočake. Poslovna provizija je znašala 30%, 40% in celo 50%.

Kakor zatrjujele dobro podučeni krogi, je moralo biti spravljenih v promet za okoli 500.000 Din ponarejenih desetdinarskih bankovcev.

pregledovat stanovanje. V božjem strahu je začel pospravljati svoje bohemsko bivašče, umiril se je in oddahnil, ko je ponovno smotrenju uvidel, da mora biti to posebne vrste „sodržavna komisija“, ker je brez pardona odvedla seboj ljubke hčerkice in sinčka Julčka z materjo vred.

Nastal je v hiši jok in stok. Jožica, Mira in Justi ter Julček so morali brez vsakega zalutka s „komistio“ na policijo kjer so jim lepo polasnili težko zadevo o ponarejenih „kovačih“ in o tem, da so tudi one zelo kompromitirane.

NA POLICIJI.

Na policiji se je pričelo v drugem nadstropju kriminalnega oddelka temeljito in dolgotrajno zasliševanje vseh članov rodbine. Bili so zelo dramatični prizori, ko so vsi s solznimi očmi in sklenjenimi rokami zatrjevali, da so popolnoma nedolžni in da jim prav ničesar ni znanega o „bankovcih“. Pod težo dokazov in ko se jim je prečitalo priznanje aretrirane Franja Gabrenje, tedaj je zanje postal zelo mučen moment.

Mati Lenassi, 66 let stara, je zavzela vsako krivdo pri soudeležbi, toda kasneje priznala, da je vedela za manipulacije svoje hčerkice Mire. Sprva il je nasprotovala, pozneje pa je stvar v nemar pustila. Zagovarjala se je splošno zelo natvno. Izjavljala je: »Naj si moje hčerkice privoščijo! Odpeljana je bila v preiskovalni zapor.

Sestri Justi in Jožica ste odkrito izjavili, da o stvari niste vedeli prav ničesar do danes, ko ste bile aretrirane. Tekom večerajšnega dneva ste bili izpuščeni iz policijskega zavora in niste v afero absolutno nič zapleteni.

Aretrirani Julček Lenassi je pripovedoval zelo drastično, kako je pohajkoval z Gabrenjo, kako mu je Gabrenja prijateljsko zaupal, da ima ponarejene „kovače“ ter ga pozval, da naj jih spravi v promet. Zatrjeval je, da je popolnoma nedolžen. Priznal je samo, kako je izposloval znanje z njegovo sestro Miro, ki je uradnica v pisarni inspekcije dela. Rekel je končno: »Bil sem priča kako je Gabrenja nekega dne izročil sveženj bankovcev (100) in malo dni še sedem sličnih svežnjev«. Odpeljali so ga tudi v preiskovalni zapor.

Aretrirana razpečevalka Mira Lenassi je bil s jomom končno priznala, da je v resnici prejela razne svežnje bankovcev, da jih razpeče. Od prvega svežnja jih je spravila v promet 60 do 70 komadov. Vse druge komade tega svežnja je spravila v nočno omario. Od druge »dobeve« je vse komade spravila v pisarno. Ko je pred 14 dnevi štala o aretaciji na Rakeku, je vrgla vseh sedem svežnjev v pisarniško peč. »Ker niso hoteli hitro zgoreti, sem jih še dobro pobrskala, da so boljše korele. Je zaključila svoje priznanje. »ostalih 30 komadov shranjenih doma sem pa sežgala dan pred aretacijo.« Tudi njo so odpeljali v preiskovalne zapore.

Tako je končala afera o razpečevalcih v Ljubljani. Če je morebiti družba Čebina & Praček tudi udeležena pri teh bankovskih poslih, še ni ničesar ugotovljenega, to so samo kombinacije in domnevjanja.

Tudi danes je podružnica Narodne banke v Ljubljani zaplenila okoli 20 komadov 10-dinarskih bankovcev in enega za sto dinarjev.

Iz Maribora pa prihaja danes dopoldnebnojavna vest, da se je polavil tam v prometu tisočdinarski bankovec, ki najbže izvira iz Avstrije.

Turistika in sport.

— Izletnikom na Gorenj-ko se priporoča, da je zadnja poveljena napravila pri galeriji v Vintzarju veliko škodo, ker je voda odtrgala en del galerije. Ker je na ta način vsak prehod skozi potokoda nemogoč, je oblast do prvica prepovedala dasajo soteske. (Tourist Office.)

II. redni občni zbor Orjune — Ljubljana.

Včeraj se je vršil v Mestnem domu II. redni občni zbor mestne Orjune. Udeležba je bila polnoštevila. Predsedoval je oblastni predsednik inž. Kranjc. V obširnem referatu je podal g. Šla pah pregledno sliko razvoja in dosedanjega delovanja mestne organizacije, ki se je morala boriti z velikimi ovirami, preden je dosegla zaželjeni uspeh. Politične razmere in strankarska razcepljenost ni nudila ugodnega terena za razmah nacionalistične ideje, vendar pa je požrtvovalno delo članstva in izdatna pomoč jugoslovnsko orijentirane javnosti rodila bogate sadove. Orjuna je razvila in napreduje ne glede na vse težkote in intrige, s katerimi hočejo gotovi činitelji ugonobiti to prepotrebno organizacijo. Kako velik je njen vpliv in s kolikimi nadami lahko gleda v bodočnost, priča število članov, ki je naraslo v letošnjem letu od 300 na 1.100. Prizastek znaša torej 1000, kar je vsekakor dokaz, da bo zavzela Orjuna v glednem času v javnosti tisto mesto, ki ji po vsej pravici pripada. Govornik se je zahvalil ženski, statistični in akcijski sekciji, ki so s svojim neumornim delom največ pripomogle, da organizacija tako lepo napreduje.

Predsednik inž. Kranjc je poročal o razvoju Orjune v tujini, kjer je tudi opaziti velik napredek, ter prečital brzojavne pozdrave prekmurskih Slovencev. Iz poročila blaginika je razvidno, da so znašali dohodki v letošnjem letu 14.823 Din, izdatki pa 14.182 Din. G. Pegan je podal pregledno poročilo o delovanju prireditelne sekcije, ki je bila vedno med prvimi, kadar je šlo za nacionalistično stvar. Tej sekciji, zlasti pa požrtvovalnim članicam, se ima organizacija največ zahvaliti, da je mogla tudi gromito uspevati. Na predlog revizorja, Kolokjera je občni zbor soglasno izrekel odboru absolutorijo.

Nato so se vršile volitve novih odbornikov. Izvoljeni so bili: gg. Medic, Matelič, Pegan, Drnovšek, Gorazd star., Mekinec, Šolar in Kvartič; za namestnike pa gg. Čop, Zajc in Prelovec. V častni sod so bili izvoljeni gg. dr. Vladimir Knaflič, dr. Kosiša, Zorin Brezgar, Šlaipah, dr. Arzelin in D. Kazimirovič. Po volitvah je predsednik zaključil zborovanje, zahvaljujoč se za obilno udeležbo.

Društvene vesti.

— Silvestrov večer pevčnega zbora „Glasbene Matice“ obeta biti vsestransko zanimiv, na kar še enkrat opozarjamo. Na sporedu so raznovrstne komične pevске točke in solonastopi. Kupletji. Nastopi slovenski kvartet, moški in mešani zbor „Glasbene Matice“. Po polnoči ples. Prvorvstna salonska godba. Točila se bo izborna kanilica in servirala mrzla jedila, kavza čaj. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo. Ker vsopnole ni. K obilni udeležbi vabi odbor člane in članice ter vse prijatelje zbora. — Odbor.

— Udruženja prometnikov kraljevine SHS pripravljali odbor sklicuje na soboto 5. jan. 1924 ob 10. dopoldne v prostore restavracije „Novi svet“ v Ljubljani ustanovni občni zbor. Dolžnost vseh službenostih tovarišev je, da se tega ustanovnega zborovanja sigurno udeleže, da je samo v naši stanovski zavednosti naš spias.

— Sv. Savsko proslavo priredi dne 27. januarja 1924. društvo „Bratstvo“. Čisti dobček je namenjen zgradbi Sokola I. na Taboru. Prosimo vsaj eni, društva da to blagohotno vnoštevajo. Podrobneje sledi.

— Silvestrova noč, katero priredi „Ljublj. Zvon“ v gornjih prostorih Narodnega doma, bo nudila vsem, ki so in hočejo postati dobre volje zelo pestro in ceno zabavo. Pridite!

— Českoslov. obec v Ljubljani. V nedeli 30. v 5 hod. odpol. Ioutkovsko divadlo. V pondelji 31. v 8 hod. večer rest. Narod. domu Silvestrovska zabava s bogatym programom. Prijdite vsichni.

— Kdor se hoče v neprilicno zabavi posloviti od starega leta in dobre volje začeti novo leto, naj obišče Silvestrov večer „Ljubljanske Zvona“, ki se vrši v zgornjih prostorih Narodnega doma. Marljivi društveni pevski zbor bo storil vse, da bo prireditve res prijetna. Polnočna alegorija, srečolov, ples. Vstopnina 10 Din.

— Društvo „Soča“ v Ljubljani priredi 31. dec. 1923. „Silvestrov večer“ v slonmu pri Levu s prav zanimivim in raznovrstnim sporedom. Prehod iz starega v novo leto bo spremljal časi primeren nagovor. Vstopnina 5 Din, za osebo. Začetek ob 20. zvečer. Na ta lep in smeha poln družaben večer so vabljivi člani in prijatelji društva. Društvo „Soča.“

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1923.

Kuriozna kombinacija.

Ugleden rojak, ki je pristal narodno-radikalne stranke, nam piše:

Ob novem letu torej dobimo nov list, ki bo pravi kuriozum. Za njim bodo stale štiri skupine: neki akcijski odbor, ki zahteva, da predstavlja slovenske radikale, NNS in SKS. Kaj takega je mogoče samo v Vaši res nekoliko dolgi vasi, ki ji pravimo Ljubljana.

G. Pucelj bo v klubu Vojke Lasica in Vojka Lasica pri neki priliki zmerjal v skupščini radikale, a »Narodni Dnevnik« bo moral to odobravati. Potem bo pa minister Uzunović odgovarjal g. Laziču in »Narodni dnevnik« bo moral tudi to odobravati. Najbrže bo vsaka stranka vzela eno stran lista. Drugače ne pojde.

Toda to bodi njihova skrb, kako se bodo ti gospodje med sabo kregali, pogajali in spravljali. Morebiti najdejo neko »srednjo linijo«, na kateri bodo vsi enega naziranja in »Narodni Dnevnik« bo poročal o patagonskih ognjenikih in o malajskih pesnikih. Jaz sem proti načelu »srednje linije« sploh, ker je to neumnost in vodi k politični demoralizaciji. V politični zgodovini vidimo, da je še vsaka stranka propadla, katere ni imela jasnih načel in izrazitega programa. Na srednji liniji se pa izbrišejo vsa načela in zataje vse programatične točke. Ljudstvo hoče jasne odgovore na vprašanja, ki so na dnevnem redu. Na srednji liniji pa ne sliši drugega, kot flavze in fraze.

Ce hočejo NNS, NNS in SKS iti po »srednji liniji«, je to njihova stvar, za katero bodo sami sebi odgovarjali in če propadejo, ne bo nobene žalosti in nobene škode. NRS ima pa svojo tako izrazito ideologijo, da je ni mogoče pomesti v ta močnik. Takozvani akcijski odbor nima sploh nobenega mandata, da nastopa v imenu narodne radikalne stranke in ga ne more imeti.

Organi stranke so: mestni odbori, srežki odbori, oblatni odbori in glavni odbor — a nihče drugi. Takozvani akcijski odbor trdi sam, da ima mandat iz Beograda samo da stranko organizira. Ako torej obstoji kakšna organizacija stranke, imajo samo njeni postavljeni organi pravico govoriti v imenu stranke in nihče drugi. Ako pa nobene organizacije ni, nima tudi akcijski odbor nobene pravice, da govori v imenu nečesar, kar ne obstoji. Predvsem pa nima pravice, delati politike, ki je protiva celotni politični smeri stranke. Naša stranka ne stoji na srednji liniji, ampak na borbeni liniji in od te linije ne more odstopiti. Srednja linija je linija političnih kameleonov, analfabetov in žarlatanov. Radikalna stranka je izbacila vse one osebe, katere so simpatizirale z zagrebškim kongresom, pa se bo tudi zana obvarovati srednje linije v Sloveniji. »Narodni Dnevnik« bo vsak pravi radikalec odločno odklonil kot organ svoje stranke.

Slovenski radikalec.

★ ★ ★

— Izjava. Vest, ki spravlja moje ime v kombinacijo NNS z novim dnevnikom, ne odgovarja resnici. Če obstaja taka kombinacija, je bila postavljena samolastno in brez kakršne koli vednosti ali pristanka od moje strani. — Dr. I. Birs, urednik »Slovenskega Naroda«.

— Kaj je z zgradbo železniških delavnic v Spodnji Šiški? Kakor znano, je bivša avstrijska vlada kupila pred vojno v Spodnji Šiški obsežno zemljišče z namenom, da se tamkaj zgradi železniške delavnice (za državno železnico). Od takrat leži ta svet — njive in travniki — neobdelani in neizrabljeni, dasi ni treba danes državi drugega storitja nego odločiti se za zidavo teh delavnic, napraviti načrte in poslopje zgraditi ali pa, če bi se ne odločila za to, omenjeni kupljeni in plačani svet zopet — prodati. Ker je sedaj vprašanje ravnanja sva državnih železnic za Slovenijo v Ljubljani že definitivno ugodno rešeno, bi bilo pač umestno, storiti primerne korake tudi glede izvršitve gornjega načrta.

— Stanovanjski urad mestnega magistrata v Ljubljani poziva vse one stranke ki iščejo stanovanje v Ljubljani, da mu v statistične svrhe vpošljejo najkasneje do 15. januarja 1924 na dopisnici sledeče podatke: 1. Ime, 2. Poklic, 3. Število rodbinskih članov in starost otrok (žena, otroci itd.), 4. Kje in kako stanuje sedaj, 5. Kakšno stanovanje želi (2 sobi kuh., 3 sobe, kuh. itd.), 6. Opomba (boljše v rodbini, vlažno stanovanje in druge važne in nuje okoliščine). — Priave naj vpošljejo le tiste stranke, ki ali sploh nimajo lastnega rodbinskega stanovanja ali pa iz zelo nučnih drugih vzrokov rabijo stanovanje. Prijave naj bodo izključno na dopisnicah.

— Zima pri nas in naših sosedih. Dočim smo dobili mi na Kranjskem še le zadnja dva dneva nekaj snežne odeje, imajo naši štajerski in koroški sosedi že več dni 10 do 20 cm visoko snežno plast.

— Zgradbena dela na Taboru, ki so se zadnji čas še izvrševala, so se zaradi nastopivšega zimskega vremena prekinila. Izvršena so do zdaj betonska dela pri temelju.

— Ob razdelitvi Slovenije v ljubljansko in mariborsko oblast opozarjamo, da je izšel »Zakon o oblastni in sreški samoupravi« pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. S poštnino vred velja D 6.50.

— Zahvala. Povodom proslave moje 80letnice mi je došlo od vseh strani toliko čestitk, da se ne morem vsakega posebej zahvaliti. Ne bom navajal imen. Vsakomur, ki se me je spominjal ob jubileju, vsem prirediteljem in udeležencem slavnosti, prirejene mi v priznanje mojega dela, izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo z željo, da me še nadalje ohranijo v čistih in v dobrem spominu. Krka pri Stični, 28. decembra 1923. — Ivan Lobe, nadučitelj v pok.

— Sama širokoustnost jih je! Ko je spomlad letos prevzela črnočrta koalicija občinsko upravo na magistratu, je načelnik personalnega oddelka Pirc samozavestno obljuboval mestnim uslužbencem, da dobe v 2 ali 3 mesecih tudi novoizdelano službeno pragmatiko. Lahkoverni in naivni ljudje so seveda tem Pircem obljubam verjeli, vsi drugi bolj pametni pa niso na te besede nič dali. Danes štejemo že 29. decembra, pa ni o pragmatiki in njenem uveljavljanju še ne duha ne sluha! Vključ temu pa bo, kakor čujemo, igrala ta pragmatika v prihodnji občinski seji precej važno ulogo.

— Grda zloraba. Splošno nacionalno in sokolsko zadevo glede Sokolskega doma na Taboru in pomnožitev gradbenega sklada nesramno zlorablja neka tajna organizacija ali posameznik. Po postnem povzetju razposilja znanim na prednjakom, sokolskim in drugim na prednim društvom literarno neznano brošurico v rdečih ovojnih platnicah z napisom: »Mobilizacija poštenjakov! Nova vojska. Diskuzi o Liviju in Telemahu v duhu in resnici.« Spisal: Janko G. Podtrojčki. Notranji naslov je »Spartak«. Pošiljatelj preplepa odpošiljatelj z belim papirjem in napisom: Dobiček namenjen »a Sokolski Tabor v Ljubljani; cena 28 Din. Knjiga obsega 41 strani. Založba: A. G. B., izšla v Ljubljani 1923, tiskala tiskarna br. Rodé & Martičič v Celju. — Odbor Sokola I. prosi vsa društva in posameznike, ki so to knjigo za gornjih okolišnosti plačali, da mu naznanijo vse podrobnosti, da more grdo zlorabo sodno zasledovati. — V tem pa naj napredna javnost znova vidi, kakšnih nepoštenih sredstev se sovražniki Sokolstva poslužujejo. — Sokol I. pa si dovoli opozoriti, da so vse njegove vloge vedno opremljene z društvenim žigom in podpisu funkcionarjev.

— General Tripković v Ljubljani. Gosp. general Sava Tripković se je vrnil včeraj iz Pariza in prevzame poveljstvo artilerijske brigade v Ljubljani. Starega našega prijatelja iz Koroške v naši sredi iskreno pozdravljamo!

— Priznanje starokatoliške cerkve. Kakor smo svojčasno zabeležili, vlada ni priznala takozvane hrvatske narodne cerkve. Nato so voditelji te cerkve stopili v pogajanja s starokatoliško cerkvijo v Avstriji in izposlovali, da je leta sprejela v svoje okrilje pripadnike hrvatske narodne cerkve. Starokatoliška cerkev je bila v stari Avstro-Ogrski zakonito priznana cerkvena organizacija. Starokatoliška cerkev se je na to obrnila na beografsko vlado ter zahtevala, da se jo prizna kot versko organizacijo v smislu obstoječih zakonov. Ministrstvo ver je sedaj to prošnjo ugodno rešilo s tole utemeljitvijo: Ker je bila starokatoliška cerkev v času, ko je bila sprejeta sedaj veljavna državna ustava, priznana v enem izmed delov sedanje kraljevine, se kot taka priznava v smislu člena 12. ustave z vsemi pravicami in beneficiani, ki jih ji dajeta ustava in zakon.

— Kje dobe klerikalci kritike za primanjkljaj v novem proračunu? Pri proračunu mestne občine za prihodnje leto je računati z milijonskim primanjkljajem, za katerega bo treba dobiti kritike. Klerikalci pa tega kritike ne bodo mogli drugje in drugače naiti nego s povišanjem raznih židovskih davkov in visokih obinskih davščin in doklad ali pa z uvedbo kakih novih. Govorci se, da mislijo prirediti pri — pasjih znamkah, za temi pridejo na vrsto — konji, goveja živina, menda tudi mačke, avtomobili in druga vozila. Klerikalci se nadejajo, da jim bo pokrajinska uprava šla na roke. Davkoplačevalci ljubljanski naj se pripravijo na nov — davčni sveder!

— Velika nesreča v Sent Vidu pri Stični. V vasi Suhorče v Sent Vidu pri Stični se je v četrtek popoldne dogodila težka nesreča, ki je zahtevala dve žrtvi, eno osebo pa se bori s smrtjo. V omenjenem kraju je konalo okoli 20 ljudi nesek za Orlovski dom, ki se ima v najkrajšem času postaviti. Ljudje so opravljali ta posel brez plačila, bil je neke vrste kulik, ki ga je dikiral šentvidski kaplan. Hrib, pod katerim se je kopalo, je bil že tako močno izkopčan, da je bilo pričakovati, da se zgodi katastrofa, ki res tudi ni izostala. Naoko okoli 15. se je v četrtek nenadoma sesula velika plast zemlje, ki je podsula pod seboj tri ljudi. Navzlic temu, da so ponesešence potegnili takoj izpod ruševin, je bila vsaka pomoč prepozna in 24letni Ignac Praznik iz Sela in 23letna Tinka Novak iz Sv. Pavla sta ostala mrtva. Ana Rojic iz Vidma pa je zadobila smrtno nevarno poškodbo. Strahovita nesreča se je naravno bliskoma raznesla po vsej okolici in je naravno vzbudila splošno sočutje. Na račun onih, katerih malomarnost je kolikortoliko zakrivila nesrečo, pa so padale precej pikre besede.

— Kopališče v hotelu »Slon« v Ljubljani bo v ponedeljek ves dan odprto, na novoga leta pa zaprto.

— Sektanje in dovaženje ledu se je te dni pričelo. Pločke so šite in debele po 5 do 8 cm. Cena mu je 13 K za 100 kg.

— Tečaji za krojenje se otvorijo začetkom meseca januarja. Poudarjalo se bo po največjih krojiščih in modilih šivilje in krojačice. Ker je kroji zelo praktičen, se lahko tečaji udeležijo oni, ki niso izučeni krojaštva. Tečaji so popoldanski in večerni. — Oblastveno preiskušeni in konces. učni zavod za krojenje, Židovska ulica 5, Ljubljana.

— Nezazidane parcele ob Aleksandrovi cesti. Prijeli smo tole pismo: V petkovi št. dne 28. t. m. priobčili ste pod zaглаvom »Naredite v olepšavi mesta« trditve, da bi bili parceli na vogalu Beethovneve ulice in Aleksandrove ceste, kakor tudi stavbne parcele nasproti Narodnega doma že davno zazidane, če bi mestna občina ne zahtevala zanje pretrganih cen. Resnici na ljubo moramo stvar pojasniti nastopno: Parcela na vogalu Beethovneve ulice in Aleksandrove ceste že več let ni mestna last, ker jo je kupila »Ljubljanska kreditna banka«. In hane pozneje odprodala Splitski cementni družbi. Naravno, da s to parcelo mestna občina od tega časa naprej sploh ne more več razpolagati. Kar pa se tiče mestnih stavbnih parcel nasproti »Nar. doma« moramo povdarjati, da občina ni zahtevala zanje nikdar pretrganih cen marveč znatno nižje, kakor so pa zahtevali za enake parcele privatniki. Ponašajo se se reflektantje zblzi nožev mestne občine, ker je zahtevala, da se postavi na tem prostoru nekaj monumentalnega in pa, ker je stavila dolocen rok za zaidavo, katerega bi ti reflektanti ne mogli držati. Prosimo, da priobčite to polasnilo v Vašem cenj listu in se vam že v naprej zahvaljujem z odličnim spoštovanjem dr. Perić župan.

— Za poplavlence v Hrvatski in Sloveniji je votiral centralni odbor Rdečega križa v Beogradu 250.000 dinarjev. Prejele je Rdeči križ v te svrhe izdal že 50.000 dinarjev. Podpora torej v celoti znaša 300.000 dinarjev.

— Svetosavska zabava. Kakor vsako leto, priredi pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani tudi letos 27. jan. 1924. Svetosavsko zabavo z bogatim in izbranim sporedom. Z obzirom na dejstvo, da je štiti dohodek zabave namenjen Svetosavskemu fondu, čigar namen je pomoč revnim dijakom pričakujemo, da bo občinstvo poselelo prireditve mnogostevino.

— Na oglas pod naslovom »Maserka« posebno opozarjamo. Dotično maserko, ki ima koncesijo in sprječevala raznih zdravniških strokovnjakov, občinstvu priporočamo.

— Celjske vesti. Mestno gledališče. Danes v nedeljo 30. decembra se igra v našem mestnem gledališču v drugi Horstova veseloigra »Nebesna na zemlji« pri znižanih cenah. — Nevarna tatinska družba se klati zadnji čas po celjski okolici. Na vesti ima že nekaj vlovov in tatvin. Orožnikom se te družbe še ni posrečilo izslediti. — Izpred sodišča. Posestnik Pavel Plevnik v Bukovju je skrivaj svolega, od voljakov pobeglega sina. Okrožno sodišče mu je za to prisodilo en teden dni zapor. — Vola je ukradel 45 let stari mesarski pomočnik Stefan Gaberl iz hleva svojega gospodarja Jamnika v Otiškem vrhu, pri katerem je služil kot hlapce. Dobil je 18 mesecev težke ječe. — V Strazah pri St. Ilji pod Turjakom je žagar Albin Hudovernik razžal službojočega orožnika, ko je ta posredoval v nekem prepiru med pijanimi gosti. Dobil je za to 14 dni zapor. — Silvestrov večer priredi v ponedeljek v gornjih prostorih Narodnega doma celjsko Sokolsko društvo. Večer bo po svojem sporedu zelo zanimiv, zato je pričakovati obilne udeležbe.

— Društvo »Skrb za mladino« za krajša št. Peter in Poljane v Ljubljani, priredi v nedeljo dne 30. decembra 1923 ob treh popoldne »Božičnik« u ubogo deca v sobi na Ledini. Vabimo tem potom tudi široko javnost, posebno pa starše, da se udeležijo obdaritve.

— Dijaška kuhinja »Domovina« prosi vsa človekoljubna srca, da bi se blagovoljila spomniti za Novo leto stradajočega srednjeskolskega dijaštva. V prejšnjih letih je veliko premožnih rodbin dajalo ne samo denarne podpore dijaškim podpornim društvom, marveč je tudi imelo po enega ali več dijakov na brezplačni hrani. Zadnja leta pa človekoljubna navada je od vojne sem skoro popolnoma prenehala zato pa upamo, da bodo tem številnejše in izdatnejše denarne podpore dijaški kuhinji Domovine. Nad 150.000 Din bo veljala letos dijaška kuhinja Domovino in zato prosimo, da naše prošnje ne prezrete.

— Smrtna nesreča pri Brezčah. Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o tragični smrti inž. Frana Premelica iz Zupolceva pri Brezčah nam pišejo: Pokojnik je dokončal v poletju svoje študije na tehnični v Prazi in nesrečni slučaj mu je prinesel smrt ravno ob začetku izvrševanja njegovega poklica, v najlepši dobi njegovega življenja, v starosti komaj 26 let. Pokojnik je bil po celi okolici silnično priljubljen, zvest napredniak, priden delavec tudi na kulturnem polju, ašlen član Sokola in več narodnih in kulturnih društev. Brdke izgube ne bodo občutili samo njegova rodbina, ampak ravno tako hudo vsi njegovi znanci ki mu bodo ohranili vedno najlepši spomin.

— Smrtna kosa. Dne 24. t. m. je umrla v Ljubljani v Spodnji Šiški po kratki, mučni bolezni ga. Melanija Depoli, soproga g. Anton Depolija, zastopnika pivovarne Unije v 45. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil dne 26. t. m. k Sv. Križu. Pokojna je bila splošno priljubljena dokaz temu številno spremstvo. — Na Dunaju je 23. t. m. po kratki bolezni umrl g. Aleksander Czinner član nadzorstvenega sveta Kroditeza zavoda za trgovino in industrijo. Pokojnik je bil na glasu kot izboren finančni strokovnjak, zato je užival velik ugled v vseh gospodarskih krogih. Blag jima spomin!

— Samomor v Ljubljani. Dne 24. tm. se je v baraki pri zgradbi palače »Okrožnega urada za zavarovanje delavcev obesi 26 letni delavec Naun Selenković. Komisija ni pri njem, razen ene žlice našla ničesar. Selenković je bil grški državian. Zapustil je v Bitolu ženo in otroka. Vzrok samomora je bila beda v kateri se je nahajal.

— Smrtna nesreča v Zidanem mostu. V petek 28. tm. se je v tovarni za cement v Zidanemmostu smrtno ponesrečil zidar Ivan Cveto. Nesrečežu so med delom padle štiri težke železne cevi na glavo in je bil takoj mrtel. Zapuščena žena in štiri nepreskrbljene otroke. Pri nesreči je bil poškodovan tudi delavec Jazbec, kateremu je padla ena cev na nogo in mu jo zlomila.

— Palackega spomenik v Bratislavi. Kakor poroča »Slov. Den.« naznanja državni referat v ohranitev starih znamenitosti na Slovaškem v zadevi Palackega spomenika v Bratislavi, da je naučno ministrstvo darovalo l. 1920. mestu Bratislavi odlik Myslhekove sohe zgodovinarja Františka Palackega, ki je v Bratislavi dalšo dobo živel. Načrt za namestitev spomenika je izdelal arh. Dušan Jurkovič, ki je nasvetoval, da bi se spomenik postavil pred palačo deželnega vojnškega poveljstva ki ima postati pozneje historičen državni muzej.

— Nepreviden kolestar. Andrej Grohar, skladiščnik pri tvrdki Paternosti in Remic, je skušal poštrati železniški tir na Dunajski cesti v trenutku, ko je čuval na progi spuščal zavora. Grohar se je pri tem zalzel v zavoro in je dobi precej težko poškodbe.

— Popis živine. V smislu razpisa pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelka za kmetištvo v Ljubljani z dne 3. dec. 1923. št. 9507 se bo v Ljubljani dne 3. 4. in 5. januarja 1924 popisovala živina, perutnina (konji, osli, mule, goveda, prašiči, ovce, koze, kokoši race, gosli, purani) in čebelnjaki. Navedene tri dni bo popisoval za mesto mestni gospodarski urad na magistratu srednja hiša, pritičie desno od 8.—12. na Barju in v Sp. Šiški se bo popisovalo od hiše do hiše. V mestu bivaajoči lastniki navedenih živali se pozivljajo, da svoje živali pravočasno priglase in popišejo, zamudniki se kaznujejo.

— V Rusiji še ni konec lakote. Zvezni svet ljudskih komisarjev priznava, kakor poroča Tel. — Russumini, da potrebuje vologodska, permska in viatska gubernija, karelska komuna, severni kraji petrogradske gubernije ter tatarska, baškirska in turkestanska republika nujen uvoz živil. Svet ljudskih komisarjev je imenoval posebno komisijo, ki ima v omejenih krajih izdelati načrt nagle pomoči prebivalstvu, koder je bila slaba letina.

— Koncert. Na Silvestrov večer se vrši koncert godbe dravske divizije v kavarni »Evropa«. Začetek ob 9. uri Vstop prost.

— Ogenj. Na Karlovski cesti je v kuhinji trgovca Alojzija Jeraničiča 26. tm. nastal požar, ki ga je k sreči opazil in ugasnil domov prišedši sin Alojz. Ogenj je nastal vedle tega, ker je goreča svečka z insle padla na zofa ki se je takoj vnela. Škoda znaša 1500 Din.

— Konji so se splašali na Prilovzu 14 letnega Viktorja Modica. Pri tem se je voz prevrnil in sta slednji kakor njegova 19 letna sestra Marija dobila pri padcu precejšnje poškodbe.

2., 3., 4., 5., 6. januarja 1924
Požar v Londonu
Razkočna drama v 7. dejanjih
Prvi monumentalni film v naravnih barvah!
Trinajst filmskih umetnosti
Kino »MATICA«

— Jackie Coogan, najmlajši in najzlasovitejši filmski umetnik je v Ljubljani in nastopi v Kino Ljubljanski dvor. Več v današnjem oglasu!

— Pijenčevanja in kajenja se lahko odvadi za vedno vsak sam ali pa koga drugega po zdravju neškodljivi metodi američanskega profesorja dra. Harwarda. Brezplačne prospekte na točno adresirana pismena vprašanja dajle Chemical Work, Zagreb, I. Poštanski pretinac 202.

— Tečaji za strojeplasje in stenografo. Dne 3. februaria 1924 začnejo na državno koncesioniranem zasebnem učilišču Legat v Mariboru zopet novi tečaji za strojeplasje ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaji trajajo 4 mesece. Vpisovanja in pojasnila v specialni trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, ali pa v šolski pisarni Vrazova ul. št. 4.

— Naš ponos je zaveš, da dosega izdelki naše industrije tuje izdelke. Posebno se to opazja pri »Mirine« čokoladi, ki prav uspešno izpodriva inozemsko blago.

— Kupite le šivalni stroj Etella pri tvrdki I. Gorec, palača Ljublj. kred. banke. Olej oglaš.

— Vsa gospodinja razveseli razveseli najbolj tisti, ki podari za novo leto Gospodinski kolestar. Njegova vsebina je prvovrstna in vsebuje vse, kar mora znati dobra gospodinja. Oprema kolestarja je lična in bogata, cena nizka. Zato upamo, da bo v vsaki hiši Gospodinski kolestar slovenske Matice. Gospodinski kolestar velja za člane 15. za nečlane pa 8 dinarjev. Naruča se v pisarni Jugoslovenske Matice Pred Škofijo, 21./I.

— Zabavno prireditev v velikem slogu z izbranim sporedom in izvrinimi točkami priredi 5. januarja »Klub Primorke« v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Sodeluje nad 100 Primorci in Primorcev. Priprav se udeležujejo tudi člani »Soče« in »Primorje«. — Zavedne narodne Primorke hitijo so prireditvi na pomoč Sokolu I., da lažje reši svoj Tabor; ves čisti prebitek je namenjen za zgradbo sokolskega doma. — Opozarjamo že danes sokolske kroge na to veliko prireditev, ker je pričakovati, da se te skoro gotovo največje letošnje predpusne prireditve udeležijo vse, kar je narodno, napredno in sokolsko.

— Najcenejše in najnovejše obleke se dobijo samo v Selenburgovi ulici št. 3 pri Grigar & Mejac.

— Restavracija in kavarna »Zvezda«. Koncert nove citizenske kapele bo vsak dan v kavarni od 17. do 19. ure, od 20. do 22. v restavraciji in od 22. dalje zopet v kavarni. Kapelnik Kada Sandoz. Prvovrstna kapela, došla iz Osjeka. Atraktivna prve vrste.

— Gospodine! Kupite samo prvovrstni kvas, ki ga prodaja tvrdka M. Zigon v Škofji Loki po tovarniški ceni. Ta kvas se prodaja v korist Jugoslovenske Matice in je prejela Jugoslovenska Matica decembra meseca od izkuznička za kvas 1200 Din.

— Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Boledine olajšati in narediti to odorno masiranje in umivanje s pravim Fellerievim Elzafluidom! Veliko močnejši in izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali ena specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnateh ali 12 specialnih steklenic 214 din in 10% doplatka razposilja: lekarnar EUGEN V. FELLIER, Zagreb, Donja Elzafluid št. 238, Hrvatsko.

Najnovejša poročila.

UDUSEN UPOR V MEHIKI.

— Berlin, 29. decembra. (Izv.) »Telegraphen Union« javlja iz Newyorka: V Mehiki je upor popolnoma udušen. Uporniki so bili v odločilni in trdi bitki povsem poraženi.

VELIKANSKA EKSPLOZIJA SMODNIKA V ITALIJI.

— Rim, 29. decembra. (Izv.) Včeraj ob 2. popoldne je eksplodirala velika smodnišnica Monb. lo pri Palermu. — Številne so človeške žrtve. Podrobnosti eksplozije še niso znane.

ITALIJA IN NARODNE MANJŠINE.

— Rim, 29. decembra. (Izv.) Priziv nemških poslancev proti dejstvu italijanske vlade, da se ima v južni Tirolah rabiti v uradih in v vseh uradnih razglasih izključno le italijanski jezik kot uradni jezik, je bil od vlade zavrnjen.

POVRATEK PREZIDENTA DR. MASARYKA.

— Praha, 29. decembra. (ČTK.) Prezident češkoslovaške republike dr. Masaryk se danes povrne iz Švice na grad Lona.

ORGANIZACIJA ITALIJANSKEGA ZRAKOPLOVSTVA.

— Rim, 29. decembra. (Izv.) Kakor javljajo nekateri nac. onalistični listi, je zrakoplovna tovarna skoraj dokončala dograditev velikega zrakoplova z vsebino 45.000 kubičnih metrov. To bo doslej največji voljivji zrakoplov. Izdelujejo e načrti za zrakoplov 120.000 kubičnih metrov.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.
Dne 29. decembra. Prosti promet.

V današnjem prostem prometu, kateri se je le slabo razvijal, so tečaji zopet nekoliko popustili. Bilo je v splošnem dovolj blaga ter je ostala tendenca slaba.

Ob zaključku notranje:
Devize: Curih 15.50, Pariz 4.53, London 386.50, Dunaj 0.1250, Praga 260.75, Trst 385.—, Newyork 88.75.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih, 29. decembra. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.45, Berlin 1.30, Amsterdam 217.25, Newyork 571.50, London 24.83, Pariz 29.25, Milan 24.90, Praga 16.70, Bukarešta 4.10, Sofija 2.93, Dunaj 0.006075.

— Trst, 29. decembra. Beograd 25.95 do 26, Dunaj 0.0324—0.0326, Praga 67.35 do 67.50, Pariz 117.50—118, London 100.20 do 100, Newyork 23.005—23.10, Curih 402 do 405.

— Dunaj, 28. dec. Devize: Beograd 800 804, London 304.000—309.000, Milan 3054 — 3076, Newyork 70.935—71.185, Praga 2715 — 2092, Pariz 3612—3628, Curih 12 412 — 12.465. Valute: dinar 799—805, dolar 70.560—70.960, funt sterling 306.200—307.400, češke krome 2040—2055, švic. frank 12.300—12.380.

Pozvedbe.

— Rovna pisarniška navstavljenka je iz gubila 25. t. m. po 3. uri popoldne od Beethovneve ulice do Karlovske ceste v beli kuverti z natančnim naslovom 500 dinarjev. Poštenega najditelja se prosi, naj omenjeni znesek odda proti nagradi na upravo S. N.

Zahtevajte novsod našo domačo KOLINSKO ČIKORIJO
:: izvrstni pridelek za kavo. ::

Julijska krajina.

— Verski pouk v maternem jeziku je obljubil Mussolini nemškimi županom iz Padižja, ki so bili pri njem v Rimu. Rekel je, da je že odredil sporazumno z naučnim ministrom, da se bo vršil verski pouk v nemškem jeziku, toda v druge »koncesije«, to je v rabo nemškega jezika v šoli in v uradih, pa ne more privoliti. On meni, da je nujno potrebno, da znajo učitelji in uradniki oboje jezika. Po njegovi logiki morajo biti radi tega ljudske šole italijanske! Iz tega lahko sklepamo, da se je postavil Mussolini za trdno na neomažno stališče, da bo vladal italijanski jezik kakor med tirolskimi Nemci tako tudi med Jugoslovenci v Juljski Krajini v vseholah in uradih. Malo krščanskega nauka se bo lahko učilo v domačem jeziku, vse drugo pa mora biti italijansko. Mussolini je napram Nemcem po nemško dvakrat povdaril, da je Rim pravičen in silen. Da je silen in tudi nasilen, to je Rim doslej dosledno že opetovano siljano dokazal, da je tudi pravičen, to pa šele pričakujemo, da dokaže. Ali se to zgodi?

— Z Gorškega, iz Rima se je povrnil politični tajnik gorškega fašista Caprara, ki je poročal zelo obširno o velikih uspehih svojega potovanja. Finančno ministrstvo je obljubilo poslati v Gorico enega izmed glavnih inšpektorjev, da prouči na licu mesta gmojni položaj občin gorškega okraja ter poskrbi za potrebne podatke, da bo mogoče s strani države sanirati obupno finančno stanje gorških občin. Obljubil je še marsikaj drugega, ta in oni minister in Caprara misli, da je s svojimi rimskimi novicami pridobil srca vseh gorških volilcev za fašistovsko stranko. Ore namreč za volitve v gorški mestni občini, katere se hočejo polastiti fašisti. Zato pa te dni in mesece, dokler ne pride do volitev, ne bo nedostajalo raznovrstnih obljub in napovedi za boljšo bodočnost gorškega mesta. Ko bodo volitve končane, se obljube in napovedi, kakor je ponavadi, ne izpolnijo in Gorica bo nadalje tlačila furlanskemu Vidmu. — Dramatični kroček v Ajdovščini priredi Silvestrov večer z raznovrstnim vzporedom, ki se konča s plesom. — Božične praznike je izkoristila »Lege« v svoje svrhe. V Podgori in v Št. Petru pri Gorici je pripravila v otroških azilih božičnico, pri kateri so bili obdarovani slovenski otroci. Prišla je k božičnici številna italijanska gospoda iz gorškega mesta. V Tolminu je bila v azilu Lege tudi svečana božičnica, katere so se udeležili zastopniki politične oblasti in tudi župan z občinskimi zastopniki. Navzoči so bili častniki in fašistovski voditelji seveda. Vstili so se nagovorili in župan je pozdravil podprefekta Nicolottija iz Gorice, zagotavljač, da se hoče domače prebivalstvo vedno tesneje okleniti vlade, kateri načeljuje Mussolini. Izrekla se je lojalnost in udanost vladi in kralju.

— Tržaška kmetijska družba je imela pred dnevi svoj občni zbor, na katerem se je sklepalo o izpremembi družbe v zadružno ter razpravljalo o njenih namenih in ciljih ter o prednostih, ki bi jih uživala zadruga pred družbo. Tudi gorške Kmetijske dru-

štvo se je po vojni izpremenilo v zadružno in sedaj dobro uspeva. Predlog je bil sprejet in odbor pooblaščen, da pripravi vse potrebno za sklenjene izpremembe. Staremu odboru se je podaljšal mandat do prihodnjega občnega zbora.

— Izpremembo sedanjega sistema zahteva tržaška »Edinost«, rekoč, da se imajo gospodarji v Rimu odločiti za izpremembo vsega sistema, na kar bi se moglo razmisliti v Juljski Krajini. Sčasoma preurediti in zboljšati res tako, kakor si želi sedaj, pa čisto naprčno, predstavljajo v vladnih krogih. Ministri naj stopijo v stike s poklicanimi in zakonitim zastopniki našega ljudstva, ker le od teh bi izvedeli pravo resnico o položaju in razpoloženju ljudstva v deželi. Dosedanji informatorji pa hodijo v Rim pripovedovati, kako da se živi v Juljski Krajini kakor v najboljši deželi tako, kakor da ne bi imeli nobenih želja in potreb več. Ti ljudje nič ne povedo o silni gospodarski krizi, o težkih davčnih bremenih in stiskah, da pod njimi vpadajo gospodarska moč dežele. Kmetje pripovedujejo soglasno, da če pojde tako dalje, v par letih ne bo v Juljski Krajini več samostojnega kmetijskega stanu. Na spomlad je napovedan prihod ministrskega predsednika Mussolinija. Naj se skoro pride, da mu bodo mogli na svojih tleh zastopniki našega ljudstva povedati resnico o gospodarskem in političnem stanju v deželi. Ako bi hotel poslušati in se ravnati po njihovih izjavah, bi moral predvsem izpremeniti sistem, ki je tak, da je tlačil in ne dviga gospodarstva med obmejnim prebivalci, kakor bi bila nujna potreba v tržaškem zaledju v korist vse obširne pokrajine.

O alkoholizmu.

(Predavanje dr. Iv. Robida.)

Ljudska visoka šola v Ljubljani. V nedeljo, dne 23. tm. se je vršilo osmo predavanje ljudske visoke šole. Predaval je g. doc. dr. I. Robida o alkoholizmu. O predavatelju je dosegel namen, ki si ga je stavil: hotel je v čim širših krogih vzbuditi zavest o položaju, v katerem se nahaja naš narod. Zato je zahteval glavne obsebe našega tako tipičnega slovenskega problema, vprašanje o pijančevanju udamem narodu.

Po kratkem uvodu, v katerem predavatelj podaja svoje naziranje o varieteti in rasah, plemenih, ljudstvih in narodih preide potem, ko je mimogrede tangiral diferencialne zdravja in bolezni na razpredelicev le-teh iz notranjih in zunanjih vzrokov na visokoprocenatno morbiditeto in mortaliteto družabnih skupin, in determinira na tej podlagi pojem ljudskih bolezni, od katerih ena je alkoholizem. Alkoholizem je umetno, eksogenno provocirano zastrupljenje torej bolezen, in se loči v akutno obolevanje, ki ni na prvih težjih stopnjah drugega kot akutna toksična blaznost, in na kronično obolevanje, ki okvarja pogosto neozdravljivo in smrtno celo vrsto telesnih organov, kakor tudi duševnost pivčev, kar se kaže v bolezensko izpremenjeni afektiviteti, intelektu, hotenju, osobito pa v etični depravaciji pivčev. Kronični alkoholizem ogroža gospodarstvo in deložnost v najhujši meri, vodi do papperizacije, uničuje rodilno srečo, izroča vzgojo otrok cestni in vodi na pot potepuštva, prostitucije in sločine. Kar je najhujša posledica alkoholizma je to, da direktno ogroža zarod, ki je

slaboten, zanikar, brez odporne sile, bolehen in živčno in psihično manjvreden. Imamo psihopate, ki so posledice posledice alkoholizma staršev, je pa najnevarnejša, ki se pojavlja kot prvojen naklon k pijančevanju (sekundarni alkoholizem), čigar prognoza je dokaj slabša kot alkoholizma iz mlajšega, iz pivskih šeg in navad (primarni alkoholizem). Zarod sekundarni alkoholizem kaže znake še težje solesne in psihične degeneracije.

Kar velja za posameznike in njihove družine, velja tudi za skupine in za narode. Narod, v katerem je alkoholizem tako razširen da skoro vse pije, in dober del celo pijančuje, izgublja na življenski moči, na živost, vztrajnost, sunkovitost, odpornost, ne narašča numerično in propada telesno in duševno, etično in gospodarsko v boju za življenje, katerega mora prav tako izbojevati, kot vsak posameznik.

V Sloveniji se že toliko časa in toliko pije, da govorimo opravičeno o tem, da je smatrati alkoholizem v nas za ljudsko bolezen. Tudi zarod ni žalibog več intakten, pojavljajo se vedno izrazitejši in pogostejši psihopatijski osebiti pa prirojeni naklon k pijančju, kar otvarja jako temne perspektive na našo bodočnost. Narod, ki pijančuje, ki se ruiniira gospodarsko in zdravstveno, ki nima čvrstega in odporne zaroda, mora propasti; o njem se govori, kot o narodu, ki umira. Alkohol je uničil civilizirana plemena v nekaj desetletjih; a ne priznava prav tako tudi ne civiliziranim. Če se ta proces vrši bolj počasi, pa se zato ne vrši nič manj zanesljivo.

Inteligenci ni prizanesel z očitkom, da stoji ob strani antialkoholnemu gibanju. Kar preostane je mladina, kateri si treba

osvoiti in odgojiti jo v borbem duhu neprizanesljivega boja proti pivskim razvadam in pivski zlosti.

Da bi se v nas uvedla prohibicija po ameriškem vzgledu, ni nade; vendar je pa zadnji čas, da poseže vlada resno vmes. Žalibog ni v pobujanju alkoholizma opaziti nikler nobene resnosti in ognjevitosti. Kar pa je bilo tu in tam naredb se ne izvajajo, ostale so na papirju.

Boj bi moral biti simpatičen; s polovičarstvom in navidezno, samo na vnanji efekt preračunjenim »ut fieri videatur« — delom se ne da ničesar doseči. Brez sistema so vse posilovalnice in posvetovalnice in vsi sanatoriji brezpomembni. Sanatorij more imeti v ostalem samo svoj pomen za zdravljenje alkoholizma poindncev, ne pa naroda; sanatoriji so za ljudi, ki so navzlic temu, da se je vse drugo storilo, vendar le še in posebno težko oboleli. Hiše se vendar ne prične graditi z dimnikom, ki se res da daleč vidi, zavetja in rešitve pa nikoli nuditi ne more.

Ko predavatelj omeni še več potrebnih detajlnih prohibitivnih naredb in zahteva posebno od pravnih in resnih strokovnjakov sestavljene pokrajinske urade z eksperimentalno močjo, in ovirje pomisleke glede ogrožene alkoholne industrije in poklicev, ter dokaže, da država za škodo povzročeno po alkoholizmu mnogo več izda, nego na davkih dobi, — sklene svoja izvajanja s pripombo, da bi morali Slovenci sedaj v svobodi tudi pokazati, da so zanj zrel z zmago nad samim seboj.

Zelo živahna debata je izvajanja z predavatelja le potrdila.

Darila.

— Jugoslovenska Matica je prejela za vestfalske Slovence: Mestno županstvo Kamnik, Din 500; Kolo Jugoslovenskih sest, Črna Din 150. Iskrena hvala!

Podpirajte obupane slepe in darujte »Podpornemu društvu slepih«
Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEM
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPAR.

Dr. Konrad Vodusek

raznana, da se nahaja njegova odvetniška pisarna

v Ljubljani

Knaflijeva ul. št. 5 II. nadstr.

Ravnateljstvo Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo javlja tužno vest, da je gospod

Aleksander Czinner

član nadzorskega sveta Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo

dne 23. decembra 1923 po kratki bolezni na Dunaju preminul.

Zasluge, ki si jih je stekel za zavod, mu zagotavljajo trajen, časten spomin!

V Ljubljani, 28. decembra 1923.

Izrezi in očistilni stroj

(Fräss u. Ausputzmaschine) za električni pogon se radi pomanjkanja prostora po dnevni ceni prodaja. Vpraša se pri »Čevljarski zadrugi« v Mariboru, Velika kavarna.

G. F. Jurasek
Ljubljana
Volfova ul. 12
Uglašujem ter popravljam
glasovirje in harmonije, Specijelno
strokovno in cenol

Korespondentinja

za stavbeno podjetje se išče, katera je zmožna slovenskega in nemškega jezika. Je lahko tudi začetnica. — Vprašati je pri upravi Slov. Naroda.

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica

Ivan Briscoj, Dunajska c. 10,
se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerna. 2530

ABADIE

Glavna zaloga cigaretnega papirja in vseh vrst

ovojni papir
A. Lampert, Ljubljana
Krekov trg 10.

Strešno lepenko Lesni cement

dobavlja v vsaki množini najceneje
Jos. E. FUE, Ljubljana
Gradaška ul. 22. Tel. 513

Peter Semko
I. jugoslovenska barvarija,
krmnarstvo in strojarstvo

Ljubljana, Križavniška ulica 7.
Barva lisiče kože, katere izdeje
v najmodernejši garniture. Prevzema tudi vsa popravila v moderniziranje.

Tovarna parfima

Išče mestnega zastopnika za Ljubljano. Ponudbe pod šifro »Fabrika parfima« naj se pošljejo na oglasni zavod »REKLAM« Novi Sad, Jevrejska ulica 6.

Gradbeno podjetje Arhitekt V. Krainer & Co., Jesenice.

Stavbna vodstva: LJUBLJANA DOMŽALE ZAGREB
Izvršuje privatne in industrijske stavbe, proračune načrte, cenitve, posebni oddelek za arhitekturo 7721

Otvoritev novega modnega salona.

Uljudno naznanjam, da otvorim
dne 2. januarja 1924

v prejšnjih Kirbiševih lokalih na Kongresnem trgu št. 8
prvovrstni modni salon
ter se cenjenim damam udano priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Marija Götzl, modni salon, Židovska ulica št. 8.

Oblastveno dovoljena razprodaja.

Vsled popolne opustitve oddelka za pletenine, trikotažo in perilo se prodaja vse v to stroko spadajoče blago po globoko znižanih cenah.

A. & E. Skaberne, Ljubljana

PRAVKAR JE IZSLA NOVA KNJIGA
KSAVER MESKO:

= Naše = življenje

Cena broširani knjigi Din 18—, po pošti Din 21—
Cena vezani knjigi Din 25—, po pošti Din 28—

Narod. knjigarna, Ljubljana
Prešernova ulica 7.

ELEKTRARNE I POZOR!
POZOR! INSTALATERJI!

izolirane in gole bakrene žice, Bergmanove cevi (Bergmannsrohren) kakor ves instalacijski material te elektro-motorji po najnižjih tovarniških cenah. — Največje za-loge v Sloveniji.

Mazuran & Comp., Ljubljana
Dunajska cesta 33. Telefon 366 in 223.

Forman-vata
najbolje sredstvo protiv kijevice
nahoda se dobi v vsakojn oteci,
drogeriji. Glavno stovarišče za
Jugoslavijo:

Farmagencija
Novi Sad 12449

H E N R I
DAMSKÉ
USNĚJATE
ROKAVICE
par 65 Din
KENDA

Ustije kože in druge kožarstvo
barva
v neprekosljivi dovršenosti
tovarna Jos. Reich
Poljanški nasip 4.

Damski modni salon
TEODOR KUNC
Ljubljana, Bceikovna ulica 9
izdeluje kostume, plašče in
toalete. 9931

Jugosl. importno in eksportno podjetje
ING. RUDOLF PEGLIN.

Stroj za vsako industrijo, lesno in kovinsko; poljedelski stroji in erodje; lokomobile in mo-torji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. — To-varna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine F. FARIC izdeluje vse predmete iz litega železa v vanki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Tel. inter. 82. **MARIBOR**, Trubarjeva ul. 4. Tel. inter. 82.

Prostovoljna javna dražba.

Nepremičnine v Zagrebu, v neposredni bližini tram-waya, obstoječe iz urejene livarne železa in kovin, s po-trebnim inventarjem ter pritlične hiše s stanovanjem na razpolago iz 2 sob in pritlikin, se proda potom prosto-voljne dražbe, ki se bo vršila dne 4. januarja 1924 ob 9. dopoldne na licu mesta v Cernomeru br. 41.

Pogoji dražbe in pojasnila se dobe v pisarni od-vetnika dr. Vladimira Vidmana, Zagreb, Meduličeva br. 21, med 3. in 6. uro popoldne.

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasb. Matice in sodni izvedenec.
Maltarska in neposredna turška Jugoslavije.
Ljubljana, Mestni trg 3

Zaloga in izposojalnica najboljših klavirjev, pianinov in harmonijev.
Büsendorfer, F. & S. K. H. Hofmann, Original String, Czajka etc. — Prodaja tudi na obroke — Ugodna zamenja.
10-1 tino jamstvo. — Popravila in oglaševanja naicenele. —
Najbogatejša izbira violon, vseh est-lich instrumentov, muzikali in strun engros detail.

DOBAVLJAMO
odmah uz dnevne cijene sa skladišta Zagreb
SVE STROJEVE I ALAT

za stolare, tvornice pokućstva, košare i pilane.
za bravare, mehanikare i radionice za popravke.
za limare, tvornice limenih i kovinskih predmeta.
Bogato skladište transmisija, strojevalnih in benzina-motora,
kao i gradnje za svariti i brzo kovine.

ALAT I STROJEVI KARL JETZDACH ZAGREB
dion. dr. Vieska ulica broj 23

SINGERJEVI INGER
SIVALNI STROJI

priznani po celom svetu kot najboljši. Prodaja tudi na mesečne ob-roke.

Podružnice v Sloveniji:
LJUBLJANA, Selenburgova ulica 3.
MARIBOR, NOVOMESTO.

Kovo letoli
Ako hočete in želite dobro nam
najbednejšim stenim, kupujte
vse letolice

„MI SLEPI“
ki je najlepši dar za vas in vaš
Dobri se v vseh knjižarnah, pa-pirnih trgovinah, trafikah invali-dov in založništvo: „Podporno društvo slepih“, Ljubljana, Wol-tova 12. — Cena mu je Din 20.

E K T
Najboljše toaletno mila
kralj. dvornega dobavitelja
se dobi povsod.
Glavna zaloga:
A. Lampret
Ljubljana
Kriekov trg 10.

MEDICINAL-COGNAC

Zahtevajte samo:

„Medicinal-Cognac“	z modrim križcem
„Jamaica-rum“	z modrim križcem
„Cognac-rum“	z modrim križcem
„Citrons-rum“	z modrim križcem
„Medicinal-pelinkovac“	z modrim križcem
„Najfinejša crem-likerja“	z modrim križcem
„Slivovko“ in „brinjevec“	z modrim križcem

„ALKO“ LJUBLJANA.

MEDICINAL-COGNAC

Naznanilo preselitve.

Trgovska banka v Ljubljani

se je preselila v nove lokale
na Dunajski cesti 4 (v lastno stavbo)

kier že redno posluje.

Oglasni deli Anončnega in reklamnega zavoda **„APOLLO“** Ljubljana, Stari trg šte. 19. **Oglasni deli!**

Sprejema naročila za vse tu- in inozemske časopise po predpisanih tarifnih cenah. kolodv. in prometnih prostorih. Pri večkratnih naročilih omenjenih reklam primeren

Lastna izdaja najmoder. in najuspeš. parmanentnih reklam, katere uvrščuje na popust. Točna in solidna postrežba. Konkurenčne cene. Proračuni brezplačno.

Pisalne stroje
na obroke
The Rex Co.

Tel. 268. Ljubljana Gradiška in.

VILJEM SEQUARDT,
Ljubljana, Selenburgova 4 (na dvorišču).
delavnica za precizno mehaniko.

Genetični instrumenti, hidrometrični aparati, planimetri, pentografi, logarit. računa, merilni trakovi, nivel, letve in trasirke, pri-matčna in druga precizna merila.

Precizna risalna orodja.
Popravilo promptno in solidno.

„KORANIT“
zajemljeno pravi sestavni skript za krtilje strok. KORANIT ne premoči, ne odreže se ne lomi in ne trga, je popolnoma si-guren proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljše kot vsi eterniti, je najboljša in naj-cenejša streha ker ne potrebuje nikdar popravila.

Fran Hočevar
Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Jugometalija

Splošna kovinska industrija
izdeluje vse vrste klepar-ske, kotlarške, vodo-vočne-instalacijske do-la. Prevzame najrazličnejše predmete za pocinkanje pocinkanje in autogenično varenje

Točna in hitra postrežba
Ljubljana, Kolodvorska ul. 18.

POZOR!
Leona strugarstvo!
Rok Cakš, strgarski mojster
Ljubljana, Ig. Štaka št. 18.
izdeluje vsa v to stroko spada-joča dela najsolidneje in naicenele.

Mihael Peternel
Ljubljana, Celovška 89.
Eksport luksuznih čevijev lastnoročnega izdelka.
Na drobno! Na debelo!

Konfekcija

Elektrolytne bakrene žice in bakrene vrvice itd. Izdelek Hedern-heimer Kupferwerk und Süddeutsche Kabelwerke A. G. Frankfurt am Main Visoko in nizkonapetostnega PORCELANA tovarne H. Schomburg & Söhne, A. G., Porzellanwerke, Margarethenhütte, Rosslau, Schwandorf. — Velika zaloga! Samo na debelo!

KAROL BASTIANČIČ
zavod za tehnične in elektrotehnične potrebitine.
Centrala: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke 1 b/m.
Bzjavni: KABA, Ljubljana.

špeciálna damska in moška krojačnica
Najmodernejši kroji po meri. Lastna zaloga angleškega in češkega blaga.
Cene povsem konkurenčne.

ISOLATORJEV
za visoko napetost, motorjev, generatorjev in transformatorjev
trike Lloyd-Dynamowerke, Bremen. ELEKTROLYT-BAKER.
in IZOLIRNI trak „DURABIT“
Zahtevajte ponudbe!

BRATA BRUNSKOLE
LJUBLJANA
Zidovska ulica šte. 5.